

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 2 | Issue 50 | No. 99 • MONSEY: Candle Lighting - 6:53 • Shabbos Ends - 8:22 (72 min past shkiah) • September 12, 2020 • 23 Elul, 5780

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS NITZAVIM-VAYEILECH

ENGLISH
DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • MIZMOR L'DOVID
PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL • MIGDAL OHR

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

פרשת נצבים-וילך

כ"ג אלול תש"פ VOL. 1 / ISSUE 53

Chazal (Zohar 3:134) say that even a ספר תורה, a Torah in the Aron Hakodesh, needs Mazel to be chosen and read from among the others. So too, there are some Pesukim in the Torah that are Zocheh to widespread knowledge, while others are mostly in the files of the Baalei Kriah. Netzavim has some of the famous ones, due to their use in many, many Drashos and a famous and powerful Niggun. The topic of the Pasuk is debated by Rishonim, based on Chazal. ... כי המצוה הזאת... לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... Rashi based on Chazal (Eruvin 55), understands the Mitzvah to be learning Torah. Ramban and Sforno understand it as referring to Teshuva. However it may be understood, the message is: Do not think it is beyond you, too far, too distant for me to achieve, but rather consider it within your reach, as close to you as your mouth and heart. The Pasuk is dealing with a major obstacle that prevents man from achieving any goal – in Ruchnius or Gashmius – thoughts of failure in a task that is believed to be out of his range. I don't have the strength, the wherewithal to prevail, to see it through, to succeed. You can do it, Hashem urges us, when it comes to Torah and Teshuva do not despair.

Let us try to focus on Teshuva. Maybe my thoughts will be like yours, and hopefully, all of us will benefit. Is Teshuva so easy? My Machzar is still filled with the same אשמנו and the same חטא that I said last year. I still have not been able to pencil in an asterisk by some of them. We will all ask for a תשובה שלמה again, with maybe only a wishful dream of what it will look like (see Ramban and Sforno on 30:6 אלוֹקִיךָ).

Let's regroup. Teshuva has been poorly translated as "repentance". Let us learn what the Mabit, in his classic Sefer Bais Elokim (Shaar Hateshuva 1), teaches. Teshuva means קריבה לה' מריחוק החטא – getting close to Hashem after the Aveirah has put us far away, distant

from where we are supposed to be. Many Sefarim point this out: חטא creates an iron wall between us and Hashem. Teshuva accomplishes "A RETURN" – as the word itself indicates – חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֵדָם. However, as in any return, there are levels of closeness and intimacy. Our movements may be small, but if it is in the right direction, then it counts as a return. The Mabit does us a huge favor by encouraging us. In his twelfth Perek, he teaches that even though Teshuva's main ingredient is חֲרָטָה וְעִזְבַּת הַחַטָּא – regret and abandoning the sin, even if we ONLY DO HALF like the people of Ninveh, who only stopped doing the Aveiros WITHOUT regretting them – their Teshuva was accepted and they avoided their immediate destruction. The Mabit points out that HALF A TESHUVA IS ALSO TESHUVA, and is not like wearing a Beged with only 3 צִיצִית. A Teshuva that is not תשובה שלמה also works – at least for the short run, but not for long run. See Rabeinu Yona (Shaarei Teshuva 1:9) – ואמנם לכל תשובה תמצא סליחה – but not forever. See Bais Halevi Drush 15 who also compares Teshuva to washing a stain on clothing. The first swipe at the ketchup on your shirt will remove some of it, but not all of it. It must be washed – sometimes again and again to remove it completely.

So there is Teshuva that is not "Shlaimah" and a Teshuva that is "Shlaimah", with all the ingredients that even removes the ingrained inclination towards חטא (see Bais Halevi ibid). But why is Teshuva in fact different than the Beged with only three cornered Tzitzis, which is of no merit at all?

Chazal (Nedarim 39b) teach us that Hashem created seven things BEFORE He created the world. One of the seven was Teshuva. We wonder, what does the creation of Teshuva mean if there was no one to do anything wrong? (See Ran and Maharsha ibid). Rav Yerucham Levovitz, Mirer Mashgiach (Daas Chochma U'Musar II:90 Toras Hateshuva) follows the school of the Mabit.

-1-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B"H they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

זכויות רפואה שלמה:
מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

רם התורה

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvot@ramapost.com to secure your ad space.

חסידי ר. דניאל דהן
סופר ס"ת מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins, Mezuzot, and Megillot. ★ SAME DAY SERVICE ★

Contact us for your dream custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

ROCKLAND TRANSFERS
CAR SERVICE

- ♦ Airport car service (departures and arrivals)
- ♦ City to City
- ♦ Per Hour Hire
- ♦ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ♦ Reliable and Safe
- ♦ Fixed Rates
- ♦ No Added Fees
- ♦ Credit Cards Accepted

Easy Booking Online

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

35+ Years
OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- ♦ ELDER LAW
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING
- ♦ MEDICAID PLANNING
- ♦ ESTATE PLANNING
- ♦ SPECIAL NEEDS PLANNING
- ♦ ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP
845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
365 ROUTE 59 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

ROSENBLUM ARCHITECTURE

TODD ROSENBLUM rosenblumarchitecture.com

845.364.0337
914.522.6793
todd@adaparch.com

200 East Eckerson Road
Suite 230 E
New City, NY 10956

CHEVRA L'BITACHON OF ROCKLAND COUNTY

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp **845.704.1205** (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

ARE YOU LOOKING FOR A STRAUSS CLEANING

At Strauss Cleaning, we do a thorough job, making sure that every inch is spotless. Call us now to schedule your service.

Free Estimate
Call now at **201-742-3136**

We Specialize in Commercial Jobs:
- Offices
- Schools
- Shuls
- Retail Stores
- Event Spaces

FIRST CLASS LEASING

POMONA ENTERPRISES CORP.
Custom Home Builders
845-354-0018

www.POMONAENTERPRISES.com

JUNKBOYZ PRESERVATION

TELETECH SECURITY & COMMUNICATIONS

UNLIMITED ISRAEL
ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
P: 845-371-9800

ROCKLAND ERUV

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

My interpretation of what he says is interspersed with what I heard from my Rebbi, Rav Elya Svei on various occasions – I think I'm getting it right. The Yesod Hateshuva is קרבת אלוקים - getting close to Hashem, and therefore there would be no reason for any Aveiros to be done. Certainly doing Aveiros makes the distance we have to cover to get close to Hashem considerably longer, faraway and remote. So how does a Bassar V'dam, a Gashmius dominated person, come close to Shechina, which is totally removed from physicality – ואין לו דמות. The answer is something that the Sefarim call צמצום – I have no clue how to translate that. What it means though is that somehow, Hashem allows Himself to be perceived and experienced by lowly man. We know that חורבן, that Hashem "lowered" Himself upon Har Sinai, so that we could somehow "feel close" to Him; a sensory rendezvous with the Melech Ha'olam to leave its imprint on our Neshamos forever. When Hashem created Teshuva, its creation meant that man – whose Neshama comes from the Kisay Hakavod – can return to close to the place where he started from. Rav Yerucham quotes the Navi Hoshea (5:15) referring to Klal Yisroel doing Teshuva – ואכלה ואשובה אל מקומי הראשון – going back to my first spot. That is why Chazal (Yoma 86a) say that Teshuva reaches the Kisay Hakavod – עד ה' אלוקיך. So the creation of Teshuva BEFORE the world means that somehow, Hashem allowed there to be this special closeness between man His creator. He allowed us that intimacy to feel the קרבת אלוקים לי טוב.

The Mabrit (Perek 15) asks why is it that between Rosh Hashana and Yom Kippur is the unique time for Teshuva, even for individuals since בהיותו קרוב, He is close. Based on the above, we understand that man's Teshuva is him moving towards Hashem, pushing himself, step by step, Tefilah by Tefilah, Mitzvah by Mitzvah towards the כבוד. TRYING TO GET CLOSE, that is Teshuva. But during the עשרת ימי תשובה, the distance that man must cover is diminished because Hashem כביכול moves towards him, making that closeness more easily attainable.

Some Acharonim ask that since Teshuva is a Mitzvah, why did the Chachamim not create a Beracha before doing Teshuva (see שו"ת בית יצחק צלעות הבית סוף אהע"ז ג'ז'). We might suggest that since Teshuva equals קרבת אלוקים, and that any act that brings us closer, anything done to minimize the distance we have to cover; any and every good deed we do that will abbreviate the separation from the One Above is an act of Teshuva. We cannot say that there is any one good deed that is the Mitzvah as opposed to any other. There are so many ways for us to inch ourselves to the road back home. One Chesed, one smile to someone who needs it – and who doesn't? – baking Challah for Shabbos, one heartfelt Tefilah, one good Bentsching leads us to our return trip to where we belong. When the act of the Mitzvah cannot be contained into one מעשה המצוה, the Chachamim did not attach a Beracha to it. (This may answer כיבוד אב ואם as well.)

The days of קרבת אלוקים are quickly approaching. The Torah tells us no matter how far we might find ourselves – בפניך ובלבבך לעשותו – and that is the craving of every Yiddishe Neshama. Let us all go together חזק ואמץ לבך to become the servants of Hashem serving in His palace – CLOSE – and be Zocheh to all of Hashem's ברכות וישועות.

Among those המצפים לישועה

בברכת כתיבה וחתימה טובה

אמתי דואלוקים
חיים טובים ואיתן

-2-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B"v they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה:
מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

רם התורה

טיב הקהילה

בס"ד
'יו"לע"י קהילת שבת בני ד'
בנשיאות מודנה צר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Nitzavim/Vayeilech

5780

No.

532.431

טיב המערכת

ומל ה' אליקך את לבבך

Hashem, your G-d, will circumcise your heart

One evening during Elul in the Bais Midrash of the holy Baal Shem Tov, the congregation was getting ready for Maariv and the Baal Shem Tov came in and went to his place but did not open his siddur. The congregation waited quite a while, until suddenly, the face of the Tzaddik shone and began the Tefillah. After the Tefillah, his Chassidim gathered around the Rebbe to hear what happened and this is what the Tzaddik told them:

In a village there was a young Jew who became distant from the ways of the Torah and mitzvos until he totally left Judaism and went to live as a complete *goy*. He lived like this for thirty years until one day he happened to find himself in a Jewish village. He saw them all busy and preparing. When he asked them what was the special occasion, they told him that we are Jews preparing for a great day called Yom HaDin [Judgment Day], the day that the Creator created man and on this day He judges all the creations.

The man was very moved by the answer. When he was young, he himself used to go with his father for *selichos* and the davening of Yomim Noraim. His heart began to pound, and he continued to walk until he came to the entrance of a shul. When he heard the congregation begin Maariv, he wanted to join them, but he was ashamed because he looked like and was dressed like a *goy*. He went into the ladies' section which was empty, opened a siddur and said:

"*Ribono shel olam*, I know that there is no sinner like me in the world, but I also know that You are merciful and compassionate! Accept my Tefillah and forgive me, and from now on I will no longer sin."

The pure Tefillah of the Baal Teshuva made a great impression in Heaven and brought along with it Tefillos that had been waiting for hundreds of years. The Baal Shem Tov concluded: When I saw the turbulence caused by the man, I waited. I wanted to *daven* together with him, and so we merited that our Tefillos rose with his Tefillah straight to the Throne of Glory.

When a person wants to repent for his sins and begin to walk on the straight and good path, it is difficult for him because his heart is accustomed to sin. So the Torah promises us that if you want to do Teshuva then, 'ומל ה' אליקך את לבבך' – Hashem, your G-d, will circumcise your heart' (30:6), Hashem Yisbarach the foreskin of your heart and then the path of Teshuva will be much easier, to which Chazal have said (Shabbos 104a) 'one who comes to be purified, they help him'.

- Tiv HaTorah - Nitzavim

טיב ההשגחה

'Be written and sealed for good' – 'כתיבה וחתימה טובה'

We endured many difficulties trying to register our son for yeshiva high school. Registration was particularly difficult during Corona, both from the high school and the elementary school. And how to take his *bechina*. Also, I am a father who is not sure of which yeshiva is right for my son as it has only been 20 years since I finished yeshiva. Here I must explain that the elementary school recommended a yeshiva that was not right for my son. I got this from a close friend who was interested in which yeshiva I was sending my son, and when he heard, he was not pleased and suggested a yeshiva more suited for my son. He tried to use his pull to at least get my son a *bechina* and acceptance interview.

Eventually, he was able to get my son in literally a few days before *Elul zman*, but since it was vacation and the rebbe giving the *bechina* was in one city and the *mashgiach* was in another city, everything had to be done in one day.

My son prepared himself for the Gemara *bechina*, and while travelling to the rebbe, I reviewed the Gemara with him, but my son was stuck on a long Tosfos and he wanted to focus on it. I suggested that he review the whole Gemara, but he insisted on spending the time just on that Tosfos. For 45 minutes he worked on that Tosfos until we got to the rebbe. Amazingly, the rebbe questioned him just on that Tosfos which by now he knew quite well. Then we traveled to the *mashgiach* for the interview. We went in his house with a little concern that at the end of the day it was a little strange that a good student wanted to be accepted at the last minute, but the *protechsia* worked for an interview, but he was still not sure that he would be accepted.

We went into the interview with trembling heart and mouth full of prayer. The interview had just begun when his son ran into the living room. He tried to bring his son out, but the boy refused. I realized that his son is a special needs child and I called his son over to sit by me. The father was very pleased with my patience and he asked me my connection to special children. I explained that I grew up with them as my parents started an organization for special needs children so my natural connection to them is different from others who have to learn to associate with them. It was explained that they had used my parents' organization and the interview then began calmly. When we left, my son promised money to *tzedakah* with the hope of being accepted to the yeshiva, this is what he said: "Abba, the moment his son came in the room and you were joking with him, I understood that Heaven made this happen so that if there he had a doubt, he no longer had a doubt and he would accept me." Baruch Hashem he was accepted and learns well.

כ.ה.

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם. (כט:9)

You are standing today, all of you, before Hashem, your G-d. (29:9)
If you switch the 'tav' and the 'mem' in the word *atem* [אתם], you now have the word *emes* [אמת] – truth. That is, the Torah is hinting to us that with the power of truth a person can stand before Hashem with complete integrity. The Torah is not just referring to the righteous of the generation, rather, from the greatest of the generation to the plain populace and it implies even converts. When the posuk continues ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך 'Your heads, your tribes, your elders, and your officers, all the men of Israel; your small children, your women, and your convert who is in the midst of your camp, from the hewer of your wood to the drawer of your water', this excellent trait can apply to any person at any level.

Not only this, but by going by the true light the person becomes fit to stand before HaKadosh Baruch Hu in judgment. It is brought down in the Zohar HaKadosh on this posuk, that when it says 'hayom' it is referring to the great and awesome *Yom HaDin* – Rosh Hashanah, when all creations stand before the Judge of the world and pass like sheep, who will merit to be written for kindness and mercy, and in contrast, whoever is not worthy will be decreed on him on this day that the trait of judgment will be meted out against him *Rachmana litzlan*. By the person conducting himself in all his ways as if on a balance scale and he weighs his steps and goes in the light of the trait of truth, he merits to stand in judgment and he goes out innocent from all sin to be written in the book of the completely righteous.

The Torah of truth – תורת אמת

The Torah reveals to us that the way for a person to go with truth is by following the commands of the Torah and its mitzvos which the Torah calls '*Toras Emes*' – the Torah of truth as it says (Malachi 2:6), 'תורת אמת היתה בפהו ועולה לא נמצא בשפתיו' – 'The Torah of truth was in his mouth, and injustice was not found on his lips; he walked with Me in peace and with fairness, and turned many away from iniquity'. This is why we recite in the Bircas HaTorah 'אשר נתן לנו תורת אמת' – 'Who gave us the Torah of truth', through this we earn 'נחיי עולם נטע בתוכינו' – 'and implanted eternal life within us', this also causes that one mitzvah leads to another and we can bring others to Teshuva.

The entire blueprint of the Torah are words of truth as it is brought down in the Gemara 'like an actual Torah – this are the sections of the mezuzah that includes all topics of the Torah, whether acceptance of the yoke of the Kingdom of Heaven or the yoke of Torah and mitzvos (Megillah 16b; see Tosfos to Menachos 32b) and it is brought down in the Mishna (Berachos 2:2) 'Why does the passage of 'Shema' precede the parsha of 'Vehaya im shamoa'? Only so one will first accept upon himself the yoke of the Kingdom of Heaven and afterward accept upon himself the yoke of mitzvos.' If we fulfill the Torah and mitzvos this way, we will come to the characteristic of truth which causes him to stand properly before Hashem.

It is not in Heaven – לא בשמים היא

But perhaps the person will say, 'What do I have to do with this trait? I am many miles away from the truth like east is from west.' Therefore, the Torah testifies and says (30:11-14), 'כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה הוא ממך ולא רחקה' – 'For this mitzvah that I command you today, it is not hidden from you and it is not distant. It is not in the heavens... It is not across the sea...', rather, 'כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו', 'it is very near to you, in your mouth and in your heart, to perform it.'

Therefore, a person should not think that he is not at this level, and he cannot even touch it, for there is nothing in the words of the Torah that was not given for man to attain and perform, rather, everything was given for man to attain and he has the ability to do them like the testimony of the Torah.

Not only in this must we know that there is no holding back from keeping it, but we can even keep all the words of the Torah and its laws and commandments. Our main diligence and persistence involved in the study of Torah is not far from us, the things are actually very close to us. There is nothing holding us back and there is no valid reason to hold us back from being involved in Torah at all times, rather, we can actually fulfill 'it is very near to you', and whoever increases his learning will feel that the Torah is close to him and it is easy to attain.

But this does not diminish the exalted worth of the holy Torah, to the extent that the angels wanted it for themselves and they did not let Moshe Rabeinu bring it down to this world to give it to flesh and blood people, until he replied as he did and they could not argue with him. Now, a person cannot say that the Torah is unreachable since the Torah testifies that it is not in Heaven, rather, he must faithfully know that it is broader than the earth and wider than the sea and higher than the highest point and there is no end to its attainability. However, together with all this the matter is very close to us since the Torah was not given to the Angels of Servitude, rather, it was specifically given to people to delve into it and learn novel approaches and it is in our power and mouths to do this.

כי לא יטוש ה' עמו – For Hashem will not cast off His people

The Torah is not the only thing called '*Toras Emes*', but even *Am Yisrael* which studies and keeps the Torah are called the Nation of Truth, which lives and exists forever as it states (Shmuel I 15:29) 'וגם נצח ישראל לא ישקר' – 'Moreover, the Eternal One of Israel does not lie'. Israel was promised that even if they were cursed with all these curses they will still be standing. Rashi quotes the Midrash Aggadah (29:12) which asks, 'Why was the passage of '*Atem nitzavim*' juxtaposed with the curses? Because Israel had heard 98 curses besides the 49 curses in *Toras Kohanim*. Their faces turned pale and they said, "Who can bear these?" Moshe began to console them, "You are standing today". Although you have caused much anger to the Omnipresent, He has not made total destruction of you, and behold you exist before Him.' Despite all the words of rebuke, you continue to live and exist.

Despite Hashem agonizing His nation with a lengthy, heart-pounding rebuke, but we are still His nation and are strengthened with words of consolation and encouragement. We were even sworn to that He will never forsake us as it states (Yeshaya 66:22), 'כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עשה' – 'For just as the new heavens and the new earth that I will make will endure before Me, the word of Hashem, so will your offspring and your name endure'. Similarly it states (Shmuel I 12:22) 'כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל ה' לעשות אתכם לו לעם' – 'For Hashem shall not forsake His people for the sake of His great Name, for Hashem has sworn to make you for a people unto Him.'

We can for ourselves a way of life from these words. If a person is smitten with an affliction, we must strengthen and encourage him despite that he is being punished for something in *avodas Hashem*, for after the punishment he becomes an upright person who needs encouragement as Rambam rules (Hilchos Sanhedrin 17:7): One who sins and is punished reverts to his upright state as it states (Devorim 25:3) 'ונקלה אחיך לעיניך' – 'and your brother will be degraded in your eyes' – the Gemara (Makkos 23a) 'once he has been flogged he is like your brother'. Just as Hashem consoled and encouraged His nation with many words and He showers us with love when we repent, as it says (30:9-10) 'כי ישוב ה' לשוב עליך לטוב כי תשמע בקול ה' אלקיך' – 'when Hashem will return to rejoice over you for good when you listen to the voice of Hashem, your G-d.'

The Incredible Connection between the Parshiyos of Nitzavim and Vayeilech

Wonderful Advice from Ezra HaSofer on How to End the Year and Its Curses

In honor of the upcoming Shabbas Kodesh, it is appropriate to establish a connection between the two parshiyos we will read this Shabbas—Nitzavim and Vayeilech. We will begin with the opening passuk of parshas Nitzavim (Devarim 29, 9): **“אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם—כל איש ישראל—you are standing today, all of you, before Hashem, your G-d: Your heads, your tribes, your elders and your officers—all the men of Yisrael.** Citing the Midrash (Tanchuma 1), Rashi comments:

Why was the passage beginning “אתם נצבים” juxtaposed with the klalos (curses)? Because Yisrael had heard one hundred klalos minus two, besides the forty-nine in Toras Kohanim (sefer Vayikra). Their faces turned pallid and they said, “Who can bear these?” Moshe began to console them, “אתם נצבים היום”—“You are standing here today.” Although you have caused much anger to the Omnipresent, nevertheless He has not annihilated you; and behold, you exist before Him.

The commentaries find this perplexing. If Yisrael angered HKB”H with their iniquities to the point that they were deserving of the klalos, then why weren’t they punished appropriately as promised by HKB”H in the Torah? Furthermore, it seems implausible that Moshe Rabeinu would have consoled them by telling them not to be concerned about these punishments.

Let the Year End Along with Its Curses

We will begin by explaining Moshe Rabeinu’s words of consolation. We have learned in the Gemara (Megillah 31b)

that Ezra HaSofer arranged for Yisrael to read the klalos in parshas Bechukosai prior to Chag HaShavuot and the klalos in parshas Ki Savo prior to Rosh HaShanah. His rationale was: **“כדי שתכלה השנה וקללותיה—so that the year would end along with its curses.** (The Gemara there explains that Chag HaShavuot is also a type of New Year.)

Note that in both instances, a parsha is interposed between the klalos and the respective New Year. Bamidbar is always read immediately prior to Chag HaShavuot, and Nitzavim is always read immediately prior to Rosh HaShanah. Tosafos explain the reason for this practice (ibid.):

We want to interrupt by reading a parsha that doesn’t discuss curses at all one Shabbas prior to Rosh HaShanah, so as not to associate (juxtapose) the curses with the new year; for this same reason, we read parshas Bamidbar prior to Shavuot—so as not to associate (juxtapose) the curses in parshas Bechukosai with Shavuot. Accordingly, the Shulchan Aruch states (O.C. 428, 4): We always read parshas Bamidbar prior to Shavuot . . . and Nitzavim prior to Rosh HaShanah.

In this essay, we will endeavor to explain why Ezra HaSofer felt it necessary to interpose the parshiyos of Bamidbar and Nitzavim between the two sets of klalos and each respective Rosh HaShanah. To do so, we will explain how reading each set of klalos accomplishes the goal of: **“Let the year end along with its curses.”**

"Fortunate is the man whom G-d afflicts and whom You teach from Your Torah"

To explain the matter, let us refer to the eloquent words of David HaMelech (Tehillim 94, 12): "אשרי הגבר אשר תיסרנו י"ה: —fortunate is the man whom G-d afflicts, and whom You teach from Your Torah. The holy master, Rabbi Yehoshua of Belz, zy"a, explains that with this pronouncement, David HaMelech is teaching us how to protect ourselves from suffering and affliction. As the Gemara explains (Berachos 5a): "יסורין ממרקין עוונותיו של אדם"—suffering purges man's iniquities. Additionally, we have learned in the Gemara (Menachos 110a): "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם"—anyone who studies the Torah of the Chatas, it is considered as if he actually brought a Chatas-offering; and anyone who studies the Torah of the Asham, it is considered as if he actually brought an Asham-offering.

In the same way, if a Jew reads the passages of the "tochachos" in the Torah with fear and reverence of Hashem, and understands that he truly deserves these punishments due to his actions, it is considered as if he actually received them and is no longer subject to them. In this light, let us interpret the words of David HaMelech: "Fortunate is the man whom G-d afflicts"—in order to provide atonement for his iniquities. Then, he suggests the best way to receive these afflictions: "And whom You teach from Your Torah"—you should subject yourself to the afflictions depicted in the "tochachos," by studying those passages in the Torah, so that it will be considered as if you actually suffered them.

We can now appreciate the wisdom of Ezra HaSofer. He arranged for Yisrael to read the klalos in parshas Bechukosai prior to Chag HaShavuot and the klalos in parshas Ki Savo prior to Rosh HaShanah: "So that the year should end along with its curses." This is precisely what our master, Rabbi Yehoshua of Belz, advised; we should read the passages of the "tochachos" with the sincere intent of fulfilling the principle that anyone who studies the passage of the punishments in the Torah, it is considered as if he received those punishments.

A similar explanation is found in the Tiferes Shlomo (Ki Savo): We can propose a rationale for reading the "tochachah" at this time, to accomplish the goal of "let the year end along with its curses," in keeping with the principle of (Hoshea 14, 3): "Let our lips substitute for bulls." Thus, if a negative

decree has been issued, chas v'shalom, we have fulfilled our obligation by reading these words (these passages). As a consequence, they will all turn into blessings.

At this juncture, it appears that we can explain the matter of the two parshiyos—Bamidbar and Nitzavim—that are interposed between the klalos and the holidays of Shavuot and Rosh HaShanah. While it is true that studying the Torah-portion related to a particular korban is considered tantamount to actually having offered that korban; nevertheless, we have a fundamental principle that even someone who brings a korban for atonement still has to perform teshuvah. The Rambam expresses this fact as follows (Hilchos Teshuvah 1, 1): Similarly, those who bring sin offerings ("chataot") or guilt offerings ("ashamot"), when they bring their sacrifices for their inadvertent or willful transgressions, their korbanos will not atone for their sins until they perform teshuvah.

Thus, we learn that when we read the klalos in parshas Bechukosai and parshas Ki Savo—using "our lips to substitute for bulls"—we must also include the process of teshuvah. However, it is sometimes difficult to coordinate our teshuvah properly with the reading of the "tochachah." Therefore, our blessed sages added a parsha after the each of the sets of klalos to provide us with an additional week to accomplish this feat prior to Chag HaShavuot and Rosh HaShanah. Thus, by performing proper teshuvah in conjunction with reciting the klalos, we can truly accomplish the goal of: "Let the year end along with its klalos"—and on Rosh HaShanah: "Let the year begin along with its Berachos."

Let us add a precious point. As explained, parshas Nitzavim acts as a barrier separating the body of curses from Rosh HaShanah. It is the fitting choice for this purpose, since it states explicitly in the parsha that the mitzvah of teshuvah is the tikun for the klalos (Devarim 28, 15): "והיה אם לא תשמע בקול ה' אלקיך לשמור לעשות את כל מצוותיו וחוקותיו אשר אנכי מצוך היום ובאו עליך כל הקללות האלה והשיגוך—but it will be that if you do not listen to the voice of Hashem, your G-d, to keep, to perform all of His mitzvos and all of His decrees that I command you today, then all these klalos will come upon you and overtake you. It is precisely for this reason that HKB"H chose to interpose parshas Nitzavim between parshas Ki Savo and Rosh HaShanah, because it mentions the mitzvah of teshuvah which atones for the klalos.

Moshe Rabeinu Consoled Them in the Parsha of "אתם נצבים היום"

We can now rejoice for we can begin to comprehend the profundity of Chazal's words cited by Rashi: **Why was the passage beginning "אתם נצבים" juxtaposed with the klalos (curses)? Because Yisrael had heard one hundred klalos minus two, besides the forty-nine in Toras Kohanim (sefer Vayikra). Their faces turned pallid and they said, "Who can bear these?" Moshe began to console them, "אתם נצבים היום"—"You are standing here today." Although you have caused much anger to the Omnipresent, nevertheless He has not annihilated you; and behold, you exist before Him.**

Let us provide an explanation in keeping with our current discussion. Moshe Rabeinu convinced them that by reading and studying the Torah, they can protect themselves from the klalos. For, as explained, anyone who studies the passage of the afflictions and punishments is considered as if he was subjected to the afflictions and punishments. For this reason, HKB"H arranged the parshiyos such that parshas Nitzavim interrupts between the klalos and Rosh HaShanah, allowing Yisrael to complete the process of teshuvah in conjunction with the reading of the passage that was in parshas Ki Savo.

The Midrash intimates this with the words: **Moshe began to console them by saying, «אתם נצבים היום»**. He was instructing them to pay attention to the order of the parshiyos. He wanted them to recognize that HKB"H interposed the parsha of **«אתם נצבים היום»** between the klalos in parshas Ki Savo and Rosh HaShanah to enable them to save themselves from actual suffering by reading the klalos in conjunction with teshuvah. In the merit of the two, **"you are standing here today,"** alive and well!

Let us add a tidbit based on another Midrash (Koheles Rabbasi 1, 12): **"You are standing today." This should have been the beginning of the sefer; however, there is no early or late in the Torah—i.e. the Torah is not written in chronological order. This Midrash informs us that parshas Nitzavim actually belongs at the beginning of sefer Devarim. As explained, however, HKB"H placed it toward the end of sefer Devarim for Yisrael's benefit, to separate the klalos from Rosh HaShanah.**

"Before Havaya your Elokim" Gives Precedence to Midas HaRachamim over Midas HaDin

Following this glorious path, we will now focus on the two divine names mentioned in this passuk: **«אתם נצבים היום כולכם»**—**לפני ה' אלקיכם—you are standing today before Havaya, your Elokim.** We will rely on the explanation of the holy master, Rabbi Yischar Dov of Belz, zy"a, regarding Rashi's comment (Bereishis 1, 1): The opening passuk of the Torah employs the name Elokim rather than Havaya; this indicates that the Creator initially intended to create the world based on the midah of "din." He foresaw, however, that the world could not survive based on this strict standard. Therefore, He preferentially partnered the midah of "rachamim" with the midah of "din." This partnership and preference for "midas harachamim" are evident in the passuk (ibid. 2, 4): **«ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים»**. Note that in this passuk both divine names are employed, but the name of "rachamim" precedes the name of "din."

He explains Rashi's comment based on an idea from his father, the esteemed Mahari, zy"a: It is possible to protect oneself from the actual enforcement of "din" by reading the Torah in conjunction with an attitude of fear and reverence of Hashem. This then is the interpretation of Rashi's comment: **At first, He thought to create it (the world) with "midas hadin"—such that if man were to commit an aveirah, he have to suffer the consequences with an actual punishment; however, He saw that the world could not survive—because the inclination of man's heart from his youth is evil and his tolerance for suffering is limited; He gave preference to "midas harachamim" and joined it with "midas hadin"—thus, man would not have to receive an actual punishment. Instead, he could study the passage of the "tochachos," adopt an attitude of fear and reverence of Hashem, and have it be considered as if he had actually received the punishment. This is the significance of that which is written: "On the day of Hashem's, Elokim's, making of earth and heavens—this passuk teaches us that HKB"H uses these two names to manage the world. With the name Havaya, representing "midas harachamim," HKB"H views the study of the passage of the "tochachos" as if they were actually enforced. Whereas with the name Elokim, representing "midas hadin," HKB"H does actually mete out punishment, chas v'shalom, to a person who neglects to study the passage of the "tochachos" and adopt an attitude of fear and reverence of Hashem.**

The Name Havaya Is Mentioned 26 Times in the Tochachah

It is with great pleasure that we will now introduce a question posed in the responsa of the Radbaz. Why do we find words of consolation in the klalos of parshas Bechukosai and none in parshas Ki Savo? In Bechukosai, it states (Vayikra 26, 42): "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור... ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתיים ולא געלתיים לכלותם להפך בריתי אתם כי אני ה' אלקיהם, וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלקים אני ה'". Hashem proclaims that He will recall His covenant with the Avos, and that even while they are in exile, He will not despise them, annihilate them or annul His covenant with them. In stark contrast, no similar words of consolation are found in parshas Ki Savo. The Radbaz responds as follows:

"שאלת ממני למה לא נכתבת נחמה בקללות של והיה כי תובא אל הארץ, כמו בקללות של אם בחוקותי. תשובה: שאלה זו נשאלה בספר הזהר... ומה שנראה לי לתרץ, כי אין צריך נחמה בפרשת כי תבוא, לפי שנחמתם בצדם, שאין פסוק ופסוק שלא הוזכר בו שם ההוי"ה המורה על הרחמים, להודיע שהמדה היא ברחמים, על דרך (איוב ה-יח) ימחץ וינצו תרפינה, ואין לך נחמה גדולה מזו".

First, he points out that this question is asked in the Zohar. Then, he says that words of consolation are unnecessary in parshas Ki Savo, because they are inherent in the "tochachah" itself. Examination of the text reveals that almost every passuk mentions the name Havaya, the name that reflects divine mercy. This in itself is the greatest consolation imaginable.

Now, the Radbaz's comment that nearly every passuk mentions the name Havaya isn't to be taken literally. There are many pesukim in the "tochachah" that do not mention the name Havaya. So, we must suggest that he is merely pointing out that the name Havaya appears frequently in the text of the "tochachah." In reality, the Ba'al HaTurim (Devarim 28, 68) points out that the name **Havaya** appears 26 times in the "tochachah": **There are 26 mentions of the divine name in the "tochachah" corresponding to the 26 mentions of the divine name in Shemoneh Esreh, excluding the one in the berachah of the "minim"** (against heretics and slanderers).

In the sefer Yosef Tehillos on Tehillim (Mizmor 60), authored by the Chida, he presents an incredible fact in the name of the sefer Lev Aryeh (Vayeilech, 1), authored by the phenomenal "darshan," Rabbi Yehudah Aryeh Leib. In the klalos recorded in parshas Ki Savo, the name הוי"ה—which has a numerical

equivalent of 26—appears 26 times. Twenty-six times twenty-six equals 676—the numerical value of the word רעות, meaning misfortune. In other words, the 26 mentions of the name הוי"ה are intended to counteract the misfortunes and the curses enumerated in the passage of the "tochachah."

The Lev Aryeh adds the following fantastic allusion based on the passuk (Tehillim 34, 20): "רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'"—**many are the misfortunes of the tzaddik, but Havaya will rescue him from all of them.** Here is the homiletic interpretation of the passuk: "רבות רעות צדיק"—the curses--רעות--attributed to the tzaddik, Moshe Rabeinu, are many; nevertheless, "ומכולם יצילנו ה'"—the name of Hashem, הוי"ה, specifically, which appears 26 times in the "tochachah," will spare us from all of the curses and misfortunes (the רעות—which has a numerical equivalent of 26 times 26).

Based on our current discussion, we can explain why the name **Havaya** is mentioned 26 times in the passage of these klalos. It is alluding to the lesson we learned from the creation, when HKB"H gave preference to the name **Havaya** over the name **Elokim**; it is highlighting the power of "midas harachamim." In that merit, we are able to save ourselves from the actual klalos by reading the passage of the klalos while adopting an attitude of "yiras Hashem." Thus, it is considered as if we actually received the punishment of the curses.

The Incredible Consolation of "You are standing today"

Clearly, the passage of klalos had a profound effect on Yisrael; they were shocked, frightened and distraught. To console them, Moshe Rabeinu informed them: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם"—**you are standing ("nitzavim") here today before Hashem, your Elokim.** In other words, the fact that HKB"H interposed parshas Nitzavim between the klalos and Rosh HaShanah demonstrates that HKB"H does not want to actually punish you. His desire is for you to study the passages of the "tochachos" and to be aroused to have true "yirah" of Hashem. He substantiates this claim by mentioning the two divine names—Havaya and Elokim—with which HKB"H created the world. Since "midas harachamim" takes precedence over "midas hadin," He does not have to actually punish Yisrael.

Now, I would like to present to our royal audience something that I explained several years ago. It is the prevalent minhag

throughout the Jewish world to recite from Rosh Chodesh Elul until Shemini Atzeres, twice daily, the psalm (Tehillim 27): **"לדוד: ה' אורי וישעי"**—by David, Havaya is my light and my salvation. According to the siddur of the Arizal, this practice is very powerful and auspicious:

Anyone who recites Mizmor 27—"לדוד ה' אורי וישעי וכו'" from Rosh Chodesh Elul until after Simchas Torah, evening and morning, daily, is assured that he will live out his years in a good, pleasing fashion . . . it nullifies all of the harsh, evil decrees issued against him . . . because from Rosh Chodesh, the 13 sources from the "13 attributes of rachamim" are opened; they are revealed and illuminate down below . . . Therefore, this psalm contains 13 mentions of the name Havaya.

In keeping with our current discussion, we can add the following insight. As explained, Ezra HaSofer instituted the reading of parshas Ki Savo prior to Rosh HaShanah, so that the year would end along with its curses. It was instituted to recite **"לדוד ה' אורי וישעי"** twice daily from Rosh Chodesh Elul until Shemini Atzeres for the same reason. For, reciting this psalm—in which the name הוי"ה is mentioned thirteen times—twice daily, gives us a total of 26 mentions of the name הוי"ה. Once again, this is the same number of times the name הוי"ה appears in the "tochachah," which has the numerical equivalent of the word רעו"ת. Therefore, reciting this mizmor twice a day also has the power to cancel out all the evil decrees, the רעו"ת, depicted in the "tochachah," as mentioned in the siddur of the Arizal.

Moshe Rabeinu Went to the Beis Midrash

We will now demonstrate how this incredible idea relates to parshas Vayeilech, which we read this year together with parshas Nitzavim. Both of them separate the klalos of Ki Savo from Rosh HaShanah. Parshas Vayeilech opens as follows (Devarim 31, 1): **"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל"**—Moshe went and spoke these words to all of Yisrael. The Targum YoNasan interprets this passuk as: **"ואזל משה למשכן בית אולפנא"**—Moshe went to the Beis Midrash. What is he teaching us?

The holy master, the Maharid of Belz, zy"a, explains that Moshe Rabeinu proceeded to rebuke Bnei Yisrael before passing away. He wished to show them that the ultimate goal is to rectify everything through Torah-study—in particular through the study of the passages of the "tochachos" in conjunction with

"yiras Hashem." By doing so, it would be considered as if they had actually received all of their due punishments.

This is the implication of the passuk: **וילך משה וידבר את כל הדברים האלה לאמור**. According to the interpretation of the Targum YoNasan, Moshe went to rebuke Yisrael in the Beis Midrash, because that is the place designated for Torah-study. He was intimating to them that by studying Torah and fearing and revering Hashem, they would not have to actually receive the punishments listed previously. Their Torah-study would serve as a substitute and a tikun for all their iniquities.

It is worthwhile mentioning the incredible practice of the holy Admor, the Maharid of Belz, zy"a, connected to this matter. On parshas Bechukosai and parshas Ki Savo, it was his custom to go the Beis Midrash on Friday to review the parsha twice with the actual text and once with the targum. In this manner, he fulfilled and reenacted: **"ואזל משה למשכן בית אולפנא"**—Moshe going to the Beis Midrash to mitigate the forces of "din" from Yisrael.

The "beis" of בראשית as Opposed to the "Aleph" of אניכי

As a loyal servant in the presence of his master, I would like to add a tasty tidbit concerning the interpretation of the Targum YoNasan: **"ואזל משה למשכן בית אולפנא"**. We will refer to a fascinating passage in the Midrash (B.R. 1, 10):

For twenty-six generations, the "aleph" protested to HKB"H. She said to Him: "Master of the Universe, I am the first of the letters, and yet You did not create Your universe with me." HKB"H answered her: "The universe and everything in it was only created in the merit of the Torah, as it states (Mishlei 3, 19): 'Hashem established the earth with chochmah, etc.' Tomorrow, I will come to give the Torah on Sinai, and I will not open except with you, as it states (Shemos 20, 2): 'I (אניכי) am Hashem your G-d.'"

In Imrei Shefer, the brilliant Rabbi Shlomo Kluger is puzzled by this passage because of what we find in another Midrash (B.R. ibid.): **Why was the universe created with the letter "beis"? Because it connotes berachah (ברכה). And why not with the letter "aleph"? Because it connotes cursedness (ארורה). So, HKB"H said: Thus, I am creating it with the connotation of berachah; hopefully it will endure.** This Midrash explains quite clearly that HKB"H began creation with the letter "beis"

of בִּרְאשִׁית and not with the letter “aleph,” because “aleph” is associated with אִרּוּר (**cursedness**), while “beis” is associated with בִּרְכָה (**blessing**). If so, why did HKB”H begin the Aseres HaDibros at Sinai with the letter “aleph” of אִנְכִּי?

He answers that albeit the letter “aleph” is associated with the notion of being cursed -- אִרּוּר — nevertheless, with the power of the kedushah of the Torah, it is possible to transform even a curse into a berachah. This explains very nicely why at the time of creation, before the giving of the Torah, HKB”H did not wish to begin creation with the letter “aleph” — alluding to the notion of אִרּוּר. For, at that point in history, the power of the Torah was not yet available to transform a curse into a berachah. After the Torah was given to Yisrael, however, HKB”H opened with the letter “aleph” of אִנְכִּי — alluding to the fact that with the power of the Torah, it would be possible to transform even something that is cursed into something that is blessed. These are his enlightening words.

This agrees very nicely with an elucidation in the Gemara regarding the letters of the “aleph-Beis” (Shabbas 105a): אֵלֶּף — the letters “aleph-Beis” allude to the two words

אֵלֶּף בֵּינָה. Rashi explains: “למוד תורה” — these first two letters of the Hebrew alphabet allude to the study of Torah. Based on what we have just discussed, the Gemara is teaching us that the study of Torah has the phenomenal power to transform the letter “aleph” of the word אִרּוּר into the letter “beis” of the word בִּרּוּךְ. We can postulate that this is why the Gemara refers to the place of Torah-study as בֵּית הַמִּדְרָשׁ; this name alludes to the fact that the Torah studied there possesses the power to transform all of the klalos into the letter “beis” of בִּרּוּךְ.

This illuminates for us the message conveyed by the Targum YoNasan: “וַאֲזַל מֹשֶׁה לְמִשְׁכַּן בֵּית אֹלְפָנָא”—Moshe went to the Beis Midrash, which in Aramaic is called “בֵּית אֹלְפָנָא”. In keeping with this discussion, we can suggest that he was alluding to the amazing power of the Beis Midrash, where Torah is studied. It transforms the “אֹלְפָנָא”—the letter “aleph” which alludes to אִרּוּר (cursedness)—into the letter “beit,” which alludes to berachah. This then is the significance of the name בֵּית “אֹלְפָנָא”—the place where the letter “aleph” is transformed into the letter “beis” to mitigate the forces of “din” and to promote all types of berachah.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Family Madeb - לעילוי נשמת
their dear mother
Lea bat Virgini ע”ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson
לעילוי נשמת His Father ר' יצחק יהודה בן ר' אברהם ע”ה

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate
this publication, please
call the Areivim office:
845-371-2760 or email
info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com
and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel
Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

The Midrash (Devarim 9:6) describes that Hashem used the word Hein when telling Moshe Rabbeinu that he will die, Hein Korvu Yomecho. Moshe Rabbeinu asked Hashem if it is fair to use that word, which Moshe Rabbeinu used to praise Hashem when he said, Hein Lashem Elokecho Hashomaim Ushmei Hashomaim. Hashem responded: while that is true, he also used the word negatively when he said Hein Lo Ya'aminu Bi, that Klal Yisroel won't believe that Hashem told Moshe Rabbeinu to take Klal Yisroel out of Mitzrayim.

The Midrash explains Hashem's response with the following expression, Shochin Ro Ro'e Es Hanichnosos, V'eino Ro'e Es Hayotzos. A bad neighbor notices the profits that come into the house but not the expenses that go out of the house. Many people will look at a businessman and quickly label him

as rich because he made a huge sale, unconcerned with the costs associated with the sale and the percentage of profit, and whether a lot or a little will be left for the businessman.

More importantly, when we interact with friends and relatives, we focus on what we do right and overlook what we have done wrong, expecting them to appreciate us more than our overall actions deserve. Even more important is to avoid approaching the Yomim Noraim confident of all that we have done well during the year without also considering what we may have done wrong. Many people focus on Mitzvos, oversimplifying the bad that we do. It's no different than a businessman who only considers the sales numbers without his expenses. Eventually, he'll go bankrupt.

Leaving Your Comfort Zone Behind

By Rabbi Shmuel Gluck

We often speak of people needing to feel safe in their comfort zones. Some people are more willing than others to leave that zone to help others, to become better people, or even just to make a lot of money. Others are less willing to go out of their comfort zone and often pay for it with a lack of success in their lives.

Although today's article focuses on people unwilling to go out of their comfort zone, it must be mentioned that the comfort zone component is only one piece leading to the examples mentioned in this article. That's because insisting on protecting one's comfort zone to an extreme is closely related to being self-absorbed, possibly narcissistic. They are one big unhappy family supporting each other in their quest to cause a person to live his or her life in an unhealthy and unrewarding manner.

I know many people who have no tolerance to go out of their comfort zone and they react in extreme ways to get back into their "happy place". One person I know has such a strong

need for gadgets (such as expensive phones) that he resorts to stealing. He is not a thief by nature. He just can't imagine not having the things that he needs to be comfortable. Stealing does not take him out of his comfort zone, not having a phone does.

*"They don't see the world
as it affects them, rather
they see how they can
affect the world outside
of them."*

Another person I know needs quiet and insists that the spouse is not "allowed" in many rooms of the house because it makes the first person nervous. The need to stay completely within the person's comfort zone blinds that person from seeing others as also having a legitimate right to live happily in their own home.

People have many different comfort zones, some of which they are unaware of. Some people will go out of their comfort zone in some areas but ferociously cling to their security blanket in many other areas. Therefore, I want to describe the different comfort zones that we have so we can prepare ourselves when we are asked to confront them.

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS NITZAVIM - VAYEILECH 5780

People should not consider any comfort zone to be an inalienable right. Everything, for the right reasons, should be negotiable. Without the ability to go out of one's comfort zone, a person can't be a team player or a leader. Both require a person to constantly say, "I can do that, no problem".

We have all experienced an incident where one of them has to wake up at 4:00am and it's always the same person who rises to the challenge. That person also wants to sleep. **He just sees personal comfort as a privilege, almost optional, not an inherent right.** An incident took place in my home. I mentioned it to three of my children. All three, on their own, responded, "I would just stay up all night and take care of it".

I always find it frustrating that someone is unable to adjust to waking up 15 minutes earlier than they are accustomed to because it's "too hard for them". While it is inconvenient, the inability is less physical and more of a "wall" built around the new expectation.

Those that regularly go out of their comfort zones are not people that need less sleep or that can easily skip a meal. They are the people who see their small piece of the world as their responsibility. **They don't see the world as it affects them, rather they see how they can affect the world outside of them.**

While acknowledging that some people require more sleep, can't miss meals, and have a limited amount of strength or stamina, many limitations are the result of their not grasping the need, or responsibility, whether physical or moral, to go out of their comfort zone. They just don't see their piece of the world as being their problem.

Why won't they grasp the need? There are two types of people who can't imagine going out of their comfort zone. Some people are like that from birth. They truly can't function without an above average amount of needs. They may be truly limited and even if they go out of their comfort zone it would be for limited spurts. Often, when this is the case, they are apologetic to their spouse and children and try to compensate in other ways. They realize their deficiency and feel bad for it.

For others, it is not a product of their nature but the result of their being nurtured like that from a very young age. They may have been coddled as children and they may have been told that, "It's not their problem". "It" means anything that doesn't directly affect them or can be blamed or pushed off to others. It's also possible that they were taken advantage of and are dedicating their lives to even out the mistreatment (perceived or real) that they suffered at the hands of others.

Years later, as a parent, they still can't imagine being expected to do anything which makes them uncomfortable. When this is the case, they are offended that they are being asked to do something they don't want to do. Additionally, they expect others, who are already doing more than their share, to take

on their responsibilities without hurting their feelings by first asking them to contribute.

I do need to add a disclaimer. Going out of people's comfort zone makes people feel good, a form of motivation which is generally a positive one. Exceptions are when people undertake more than they should and become frustrated at others either because they are overly tired or because they like doing things that give them an opportunity to go into martyr-mode.

In addition to physical and financial discomfort, there is another area that requires people to leave their comfort zone which is more challenging and there are fewer "takers" for it. Yet, it's as important as the more commonly accepted ones.

Some people find it difficult to acknowledge needing other people. Therefore, they won't ask for favors and, when they do, they won't acknowledge a favor is being done for them. While they will easily go out of their physical comfort zone they can't go out of their emotional needs zone.

Other people can't acknowledge caring about someone or something because of a fear that it will not be reciprocated. As a result, they present themselves as if they don't care, giving up on a once-in-a-lifetime opportunity to repair a damaged relationship.

Many people believe that they are willing to leave their comfort zone when it's not entirely true. They will list off the times that it comes easy to them, yet allow themselves to stay clear in their comfort zone when it would be more meaningful to go out of it.

While this message is important for each day of our lives, during the Yomim Noraim and the following Yom Tovim we will be in Shul for long periods of time, mingling with family, and be asked to help around the house more than usual. All of this, and more, will require us to go far out of our comfort zone. Do so and do it graciously.

The Village Leadership Expedition (V.L.E.), Areivim's newest program, is a therapeutic wilderness program that services teenage boys and young adults in a safe, structured, positive and supportive environment. The Village accommodates teenagers whose behavior is deemed "out of control" by parents and community leaders. If you or someone you know could benefit from this program, please call 845-371-2760.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Parshas Netzavim- Rosh Hashanah – The Process of Growth Begins With One Moment *By David Gurwitz*

Chazal tell us impact us all the time: *olam*, world or place; *shanah*, time; and *nefesh*, soul. It makes sense that *Rosh Hashanah*, the *shoresh* of the year that follows, relates to all three in the following fascinating way via *gematria*.

The *gematria* of *Rosh Hashanah* (time), *Bais Hamikdosh* (place), and *Nishmas Kol Chai* (soul; plus the three words) each equals 861. What can we learn from this? What is the deep significance of the number 861 in terms of making sustainable and deep changes in our lives?

I wrote last year about the words which begin *Tehillim* 27, "*Hashem ori veyishi*," and the relation to *Rosh Hashanah* and the idea of rebirth. We say at the outset of *davening* on *Rosh Hashanah* that "today is the birthday of the world." The Torah says at the beginning of this week's *parsha*, "*Atem nitzavim hayom - You are standing here 'today,'*" which *Chazal* tell us refers to *Rosh Hashanah*.

In that sense, *Rosh Hashanah* has a feminine aspect that combines with the idea of *malchus*, crowning Hashem. The word *malchus*, interestingly, contains the word *melech* and then ends with the letters *Vov* and *Sof*. This indicates a feminine aspect as well. We have discussed that the values of *binah* and *Elul* are equal. On *Rosh Hashanah*, Hashem "built" Chava, which the Torah describes as "*vayiven*." *Chazal* tell us that woman's intuition was being built into Chava's "building" from Adam's rib.

According to the *Gemara*, a woman becomes a mother after 40 days of the growth of a fetus, Therefore, the day afterwards, day 41, is the value of *Alef Mem*, spelling *aim*, mother. The Hebrew word for *if* is also spelled *Alef Mem*. What is the connection between mother and if? Mothers take the "*av*," the fatherly source, the *Alef-Bais*, the beginning of all beginnings, and they open all possibilities - "if this, if that." They are the fulcrum, the source of change.

Therefore, the connection to 861 is as follows: When we add one plus two plus three, up to 41, the value of mother, the total is 861. *Rosh Hashanah* represents not just a starting point, when the entire universes goes back to that one moment of great light and *tzimtzum* before it can expand again, but, also, *Rosh Hashanah* represents what it takes to make that beginning, that rebirth, have a *kiyum*, a lasting effect, one step at a time. We "mother" each new habit by giving birth and nurturing the new entity called our "changed self."

The ability to change for the better, one step at a time, is indicated in the beginning of *Tehillim* 27. How? The first letters of the words *L'Dovid Hashem Ori - Lamed* (30), *Yud* (10) and *Alef* (1) - also add up to 41.

Now we can understand why, through *Rosh Hashanah*, the birthday of the world, and of Adam, who was "born" then, *Chazal* tell us that we, the offspring of Adam, can give birth to any new habit - i.e., doing *teshuvah*, starting a new project, stopping an old habit (or habits) - by taking on a start date and then continuing for 41 days after the original starting point. It took me 41 days to learn Yiddish and to stop reading newspapers. We can do this any time, any place, and better our soul every time we do so.

As we stand ready and desirous to want to change to be better, we should know that we are also giving birth to our "new" and improved selves every time we commit to change, which does not have to be on *Rosh Hashanah*. This turns all days of the year into potential mini-*Rosh Hashanahs* and opportunities to *mamlich Hashem*. How? We actually say, "*Modeh ani lefanecha*," and then *melech*, every morning upon awakening. We can start with the idea of creating change every new day.

Rosh Hashanah and *Parshas Nitzavim* also share something else - the same *Tehillim*, *kappitel 81*, "*Lamnatzeiach al hagitis le'osof*," which is related to *Rosh Hashanah*, since it says the following in *pesukim 4* and *5*: "*Tiku bachodesh shofar bakeseh leyom chageinu ki chok l'Yisroel hu mishpat l'Eilokei Yaakov - Blow the shofar at the full moon on the day of the veiling of the moon for the day of our festival, for there is statute for Yisroel, and the G-d of Yaakov sits in judgment.*" *Chazal* tell us that the only Torah festival at the beginning of the month is *Rosh Hashanah*.

Perhaps because of this incredible power of change - one of the meanings of *Rosh Hashanah* is *Rosh Hashinej*, the start of change - there are some seemingly obvious contradictions and questions about this day.

What kind of festival would include sitting in judgment, yet dressing beautifully, eating, and wishing each other a good year? We are not in *shul* all day and we are guardedly confident. What other festival has to be alluded to and shrouded in the veiling of the moon? What other festival is called two words which are a contradiction, since "*rosh*" means head or new, while *shanah* means repeat? How do we introduce newness to a seemingly repeated pattern of behavior?

Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l provides insight in explaining these *pesukim* for this *kappitel*: "*The day of the new moon is called keseh, from the word kisah, to cover, to veil. The eclipsing of the New Moon on Rosh Hashanah is quite appropriate to the purpose of the day: namely, to recall to our minds our task to strive upwards and to return to the light. The word keseh can also mean throne, and therefore might also refer to Rosh Hashanah as the day of Enthronement, the day on which we should think of Hashem as sitting upon the throne of His world sovereignty, as it is described in the section on Rosh Hashanah called Malchiyos. Therefore, Rosh Hashanah is but an exalted Rosh Chodesh.*"

Verse 6 says that "*He had appointed it in Yosef as a testimony, when he left the land of Mitzrayim.*" Rav Hirsch explains that "*the name Yosef refers to the Jewish people to emulate him by being faithful to the spiritual and moral truth and purity of its calling even in the midst of foreign nations and despite constant association with alien influences.*"

Everything that will happen in the world and to us is decreed on *Rosh Hashanah*. What an opportunity we are given! We have a blank slate to write ourselves into the Book of Life. Therefore, if we can plan properly, and if we can ready ourselves in advance, with some quiet reflection, thought and preparation, to value every minute of the 48 hours of the two days of *Rosh Hashanah* that we will soon experience (since every minute contains some part of the coming year), then, *be'ezras Hashem*, we can become like Yosef, who was freed from his prison on *Rosh Hashanah*, to become the closest person to the King.

Parashas Nitzavim-Vayeilech

תש"פ

פרשת נצבים-וילך

Nitzavim

ושבת עד ד' אלך

And you will return unto Hashem. (30:2)

Teshuvah means return. One returns to his source, his beginning, from where it all began, so that he can start over again and repair what requires restoration. This is not consistent with the objective of society, which focuses on the future, ignoring the past. What happened, happened. Forget about it. Move on. What society ignores is the dross which envelops us. Unless we expunge it, it accompanies us wherever we go. Focus on "Why? Where? How did it all start?" A pathologist searches for the sources, the aetiology. *Teshuvah* is a pathology, searching for the beginning, "Why? How? Where did it all begin?" Once he has researched the source, the penitent has the opportunity to map out and begin his journey home.

A German Jew from the city of Danzig came to the saintly *Horav Pinchas Koritzer, zl*, to seek counsel concerning his daughter who had suddenly lost her eyesight. He had travelled to the greatest doctors, to no avail. No medical reason explained her sudden blindness. The holy *Rebbe* said, "She is unable to see, because her father does not see. Her illness has been passed on to her from the previous generation. The man looked at the *Rebbe* in surprise. "*Rebbe*, my eyesight is perfect. I do not even need glasses," he said. The *Rebbe* explained, "One who is truly blind is the sinner. The *Navai Yeshayah* says, *Am iveir v'einayim yeish*; 'The people are blind, though they have eyes' (*Yeshayah* 43:8). The *Mishnah* (*Sotah* 1:8) teaches, 'Shimshon followed his eyes, therefore, the Philistines pierced his eyes.'" The *Rebbe* concluded that the danger of loss of vision was imminent to every member of his family who stared at him. Although the man had assimilated into western culture, he still remembered his Orthodox upbringing. He began to weep profusely, knowing quite well that the *Rebbe's* admonishment was warranted. He promised to change his ways. Upon returning home, he changed his home to observe the laws of *kashrus*, and *Shabbos* observance became his family's way of life. Shortly thereafter, his daughter's eyesight returned.

The penitent must open his eyes and take a penetrating look into the contrast between who he had been and who he has become. The variance should impel him to search for a way to return, but, until he expunges the spiritual smut that envelops him, he will just carry it around. When he performs *teshuvah gemurah*, complete repentance, he can expect it to disappear. *Teshuvah* achieves something unlike no other purifying agent, as indicated by the following story.

A boy was having difficulty participating in class, mostly because he was almost never present. He was extremely wild and, as a result, he was "invited" by his *rebbe* to leave the classroom since his unruliness was having a detrimental effect on everyone. His parents had tried everything, from different *rebbeim*, to transferring him to another school, to educational and psychological specialists, all to no avail. Finally, they were referred to a *rebbe* who claimed that he could help, but it would take time. How long? It would depend on their son. What did they have to lose? He had already hit rock bottom.

Their son arrived at the new *rebbe's* office with a smirk on his face, manifesting his usual attitude. The *rebbe* sat him down and said, "As far as I am concerned, I will commence my teaching obligation only when you decide that you are prepared to learn. In other words, you will have no learning until you decide that you are ready. At the end of each day that no learning occurs, I will bang a nail into my wall. The boy laughed at the offer. The next day, he showed up and smirked, paid his respects to the *rebbe*, whom he thought was strange (after all, what *rebbe* would not demand that his student learn?) and went along his merry way. At the end of the day, true to his word, the *rebbe* banged nail number one into the wall. This continued daily: no pressure; no learning; another nail. Week after week, the boy came to "school," checked in, refused to learn, and earned another nail in the wall each day.

It took an entire year for the *rebbe* to wear the boy down. Everyone needs a challenge. When the parents/*rebbe* challenge a recalcitrant child, he will often rebel, fight back, actively or passively, but he will do something negative to demonstrate his reluctance to allow anyone to dominate him. This boy could not accept the fact that no one was challenging him. As he was about to celebrate his one-year anniversary of doing nothing, he took one long look at the nail-studded wall; all 365 nails were in perfect sequence, and the stark realisation of one wasted year hit him squarely in the eyes. He broke down in tears. The amount of learning he could have achieved, the year of Torah that he had lost, began to penetrate his mind, his heart, his psyche. He wept and wept, and, when he was finished, he told the *rebbe*, "I am now ready to learn."

The boy and the *rebbe* studied every day, all day, because the boy had to make up for all the time that he had needlessly wasted. At the end of every day, the *rebbe* took his claw hammer and yanked one nail out of the wall. This continued for an entire year, until all of the nails had been dislodged. It should have been a joyous first anniversary. After all, all the nails were gone. The boy took a look at the wall and, once again, as he had one year earlier, he began to cry. The *rebbe* looked at the scene and asked, "Why are you crying?" The boy looked up at his *rebbe* and, with great remorse, replied, "I am crying because now I have a wall with 365 holes in it."

Every hole cannot be filled; the void remains once the nail is removed. Every blemish leaves a mark, a taint, a deformity. Not so with *teshuvah*. Not only does *teshuvah* remove the "nails," but it also fills the holes; it builds a new wall. The *Mesillas Yesarim* writes (*Perek* 4), "Truthfully, how can a person repair what he has corrupted when the sin has already been committed?"

לעילוי נשמה אמי היקרה
קילא בת אברהם יצחק ענגעלמאן ע"ה
Clara Engelman, Antwerp
נפטרה בש"ק כ"ח אלול תשנ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

Hebrew Academy of Cleveland

Dedicated to the memory of Ellis Goldberg z"l publisher and distributor of the worldwide edition of Peninim

If someone has murdered his fellow or committed adultery, how can he remedy the matter? Can he remove the performed deed from existence? The Attribute of Mercy tempers the Attribute of Strict Justice, however, and it catalyses a reversal: first, by granting the sinner time to repent; second, by exacting a punishment that is not too severe; and finally, by offering the opportunity for repentance, purely out of Hashem's kindness." *Teshuvah* fills the holes.

החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים

I have placed life and death before you, blessing and curse; and you shall choose life. (30:19)

One would think that choosing life is a decision that requires little to no mental effort. Why would the Torah exhort us to choose life? This question has inspired much commentary. Obviously, the meaning of "life" in Torah-speak is different than the mundane, physical existence to which many have become accustomed. Furthermore, as *Horav Moshe Feinstein, zl*, observes, the Torah implores us to choose life, so that our children will live. The message is clear: the decision we make for ourselves affects our families. What our children will be in twenty years, their demeanour – moral, ethical and spiritual – will be on us. Our decision to live properly determines whether they will live.

After reading an inspiring article by *Rav Yehudah Adler, zl*, I was very moved. He penned this article while he was a patient in the oncology department. He was in tremendous pain, suffering from the effects of his rapidly progressing disease. He was a *kollel* fellow who took great satisfaction from his *avodas Hashem*, service to the Almighty. He spent the day learning, after arising early in the morning to *daven k'vasikin*, at sunrise.

Rav Adler writes that, at first, when he confronted his dread diagnosis, he was emotionally broken. A young man with a young family, the last thing on his mind was his mortality. Hashem, however, has a way of reminding us of our transitoriness. *Rav Yehudah* was emotionally devastated. Why did he deserve this? He was trying so hard to rise early to *daven* with exceptional *kavanah*, devotion. He did not waste time from his learning. His spiritual life was soaring, and now this. Suddenly, he came upon a revelation which changed his outlook and gave him the strength to confront his pain and mortality.

The answer to his questions was simple. He was not doing Hashem a favour. It was quite the other way around. He wondered why Hashem made it so difficult for him to learn, to *daven*, to think clearly. It was because Hashem does not need us to serve Him at our convenience. He wants us to serve Him the way He decides. One might counter, "I could do much better and much more, if I were not in pain." Well, Hashem wants you to serve Him as you are – now! He has enough members of *Klal Yisrael* who serve Him amid good health, wealth and satisfaction, etc. He wants to see how you *daven* when you are in pain, with an IV in your arm. How you manage to go to *shul* when it is hard to walk, to breathe, to stand. He knows that you are unable to rise from your bed, go to *kollel* and learn all day. He wants to see how you will learn in bed, hooked up to all the monitors. This is the meaning of fulfilling *ratzon Hashem*, the will of G-d. We serve Him on His terms.

Many of us think that after we have had a good day – *davened*, learned, gave *tzedakah*, reached out to our fellow – we deserve a big thank you; Hashem is in our debt. After all, we extended ourselves. Wrong! Hashem has many people who serve Him. He wants you to serve Him – not as a favour, but because it is His will. If He makes it easy for you, i.e. great health, economics, no family issues, life is going your way, then *you* owe Him for allowing you to serve Him in comfort.

Hashem is exceedingly kind to us. When we survive troubles, we should express our gratitude with boundless joy. *Horav*

Yechezkel Abramsky, zl, said the following to his *talmidim*, students: "Let us open the *siddur* to see how we are supposed to *daven*. We begin with *Mah Tov*, 'How goodly are Your tents,' and continue with *Vaani b'rov Chasdecha*, 'As for me, with Your abundant kindness.' Is this correct? Hashem's kindness? Go to the dormitory and see how many are still sleeping. 'But I came to *Shacharis* early, you claim. 'I deserve a big thank you.' It should say, *b'rov chasdi*, 'with my kindness'!" *Rav Abramsky* stopped for a moment to allow his question to sink in, and then he said, "Go to the hospital and pass between the beds and see how many would give their last penny away just to get up from their bed. How many cannot go to *shul*? This is why we say, *b'rov Chasdecha*, 'with Your abundant kindness.'"

We owe Him everything, and as soon as we realise and acknowledge this verity, our plea of *Zachreinu l'chain*, "Remember us for life," will have so much more meaning.

Vayeilech

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא

But I will surely have concealed My face on that day. (31:18)

Hashem will conceal His Presence from us. Indeed, many times Jews feel that Hashem has "disappeared" from their lives. They should know that the Almighty is always present. At times, however, He conceals Himself, making it that much more difficult for us to perceive Him. This only means that we must look harder. Why does the Torah repeat itself – *hasteir astir*, double concealment? Concealment, by its very definition, is absolute. Something is either hidden, or it is not. If one can easily locate it, it is not really concealed. *Horav Reuven Karlinstein, zl*, explains that this concealment is unique, in that Hashem will conceal the actual *hester panim*, concealment. People will experience troubles, adversity, economic havoc, unexplained illness. Do they attribute it to Hashem, or do they "blame" everyone and everything, while refusing to stop and think that Hashem might be communicating with them?

Finding fault in everything but the true Source of the adversity is our way of avoiding the truth: Hashem is speaking to us, warning us that enough is enough. It is time to change. Hashem will conceal the concealment. He will not make it obvious for us to sense that He is manipulating the circumstances that affect our *tefillah*, prayer, and *teshuvah*, repentance, so that we own up to our faults and do something to counteract them.

ויאמר ד' אל משה הנך שכב עם אבתריך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ ... ועזבונו והפר את בריתי אשר כרתיו אתו ... ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא ... ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל
Hashem said to Moshe, "Behold, you will lie with your forefathers, but this people will arise and stray after the gods of the nations of the land... and they will forsake Me and annul the covenant that I formed with them... I will distance them and make Myself oblivious to them. So now, write this song for yourselves and teach it to Bnei Yisrael. (31:16,18,19)

The above *pasukim* paint a stark picture of the spiritual deterioration that will occur in the period following *Moshe Rabbeinu's petirah*, passing. While it did not happen immediately, the dynamics that led to the nation's freefall from their *igra ramah*, spiritually-elevated perch, to a *bira amikta*, nadir of depravity, were apparent. During certain moments in history – even in the last two hundred years, leading up to the present – we have observed an acute distancing from positive spiritual activity. For many, assimilation has almost become a way of life. Within the observant camp, a spiritual tug of war has ensued between those who are committed to strengthening Torah study and *mitzvah* observance and those who seek to "open up" Orthodoxy and water it down to the letter of the Law. (The latter have rejected the spirit of the Law and the accompanying traditions and customs, which are not only

considered law, but have maintained our spiritual integrity throughout the generations.)

While this situation is certainly depressing, we have hope. I quote a vignette, a conversation that took place between *Horav Shlomo Lorincz, zl*, and the *Brisker Rav, zl*. *Rav Lorincz* lamented the reality (60 years ago) of the nation's spiritual degradation; the *Brisker Rav* assuaged him with hope. *Rav Lorincz* was a distinguished Torah activist, who represented Agudah Israel in the Knesset. He came to the *Brisker Rav* depressed and dejected, following the defeat of a bill that he had worked on for a while that was almost certain to pass. It did not. Despite all assurances to the contrary, his bill prohibiting the raising of *davar acheir*, pigs, failed. He poured out his heart over the low spiritual state of the country, and his fears that they had not yet reached rock-bottom. It would get worse.

The *Brisker Rav* said, "Let me teach you a lesson in *Chumash* in the manner that I used to teach my sons. He opened a *Chumash* and read from *Devarim* (31:16), 'And Hashem said to Moshe, "You will (now) lie with your forefathers, but this people will arise and stray after the gods of the nations of the land." Speaking in *Yiddish*, the *Rav* explained, "To stray after the gods of the nations of the land does not mean that they would not *daven Shacharis*. It means that they literally worshipped idols. If that were not (bad) enough, the *pasuk* continues, *And they will forsake Me*. This does not mean that they would not *daven Minchah*; it means that they will not even serve Me (Hashem)... And if this were not enough, the *pasuk* continues, *and annul the covenant that I formed with them*. This does not mean that they would not *daven Maariv*; it means that they did not perform circumcision. And it concludes with the words, *I will distance them and make Myself oblivious to them*."

"Nu," the *Brisker Rav* said, raising his eyes, "I am certain that you will agree that the situation described here is much worse than the one you just described, but let us continue learning: 'So now, write this song for yourselves, and teach it to *Bnei Yisrael*...' Torah study is the antidote for all spiritual deterioration, even idol worship and the abandonment of *Bris Milah*. It will return Hashem's People to Him. All that we are relegated to do is take care of teaching it to *Bnei Yisrael*. In that case, you have no reason to despair."

What is it about studying Torah that literally transforms a person? I write this *Isru Chag Shavu'us*, the *Yom Tov* dedicated to Torah. Due to the various restrictions, the majority of *minyanim* were held outdoors. After *davening vasikin* in a large tent, I was walking home and passed my gentile neighbour who was outside enjoying the early morning air. While he is well aware that his Jewish neighbours attend prayer services in the synagogue, he never realised what this meant until he observed us *davening* outdoors, across from his house. I explained to him what had taken place during the night, how fifty men and many young boys had studied Torah together. He, of course, did not understand the concept of studying a book as part of a religious service. He asked me, "Rabbi, what is so special about this book?" I told him that this Book was the word of G-d, and, through it, the Almighty speaks to us. "In other words," I said, "we are not simply studying a book. We are listening to the Almighty speak to us."

This is what Torah study does for a Jew. It affords him the opportunity to listen to Hashem. When a person listens to Hashem, the experience is transformative. Obviously, the degree of listening, and the depths of comprehension, will determine the change that will transpire. *Teshuvah* stories abound which demonstrate the amazing spiritual regeneration that ensues within the person who commits to *teshuvah*. We have varied understandings of the meaning of *teshuvah* and what one must endure in order to succeed. I, therefore, have selected the following vignette, which is both timely and illuminating.

Horav Naftali Ropshitzer, zl, was one of the first *Admorim*. He was learning in his room one day when Zevulun, a member of the

Jewish community, came to him, obviously very distraught. "*Rebbe*, I cannot live with myself any longer. I have committed numerous transgressions, a number of which are very serious. *Rebbe*, I must know what to do in order to repent to expunge these *aveiros*, sins." With that, he presented a list of sins that were quite egregious. (We must underscore that many people in those times [mid-eighteenth century] did not have the luxury of a *yeshivah* education, and they suffered from economic hardship, as well as the influence of a society that was antagonistic to religious observance.)

The *Rebbe* reviewed the list and declared, "There is no question. For such sins, there is only one resolution. You must forfeit your life! There is just no other way." With a tear-filled voice, Zevulun accepted his fate. "It is better that I die having received Hashem's forgiveness than to live the life of a sinner. I want to leave this world with a clean *neshamah*, soul."

"If so, then we can proceed with your *teshuvah* ritual. I will prepare the molten lead that will be poured down your throat. This will serve as the process that expunges all of your sins."

Zevulun nodded in agreement. He was prepared to die if that is what it would take to purify his soul. As soon as the lead had melted, *Rav Naftali* laid Zevulun down on the bed, tied him up and blindfolded his eyes. "Now, my dear friend, recite *Viduy*, Confession, in preparation for your death."

Zevulun recited *Viduy* and declared, "*Rebbe*, I am ready. I feel good that I will leave this world as I entered it – pure." "If so," the *Rebbe* said, "Open your mouth." Zevulun opened his mouth, prepared for the searing pain of burning lead to melt his innards. Instead, he received the shock of his life. Instead of hot molten lead being poured down his throat, the *Rebbe* had poured sweet honey down his throat!

"Do you think that the Almighty really wanted me to take your life?" the *Rebbe* asked. "*Chas v'shalom*, Heaven forbid! When a person commits such grave sins that warrant his death, do you think that Hashem wants him to die? Absolutely not! Hashem wants him to live. All the Almighty asks of us is remorse, a broken heart. Forgiveness is not about death; it is about life with contrition. When I saw how deeply pained your heart was, how much you really regretted your sinful behaviour, to the point that you were prepared to renege on your life, I realised how utterly broken you were. Therefore, I had nothing to do. You had already achieved forgiveness."

Zevulun never forgot the day that he received a new lease on life. He changed his past life's trajectory and became a serious penitent, wholly committed to *mitzvah* observance. All Hashem asks of us is spiritual integrity, not a manifestation of religious observance solely for the purpose of impressing others. The only One we have to impress is Hashem.

Va'ani Tefillah

מעולם קיינו לך

Mei'olam kivinu Lach.

(As long as we can remember)

We have always hoped for You.

The fact that we continue to hope for salvation, despite having survived some of the most difficult periods in history, is in and of itself one of the greatest *chassadim*, kindnesses, bestowed upon us by Hashem. We have maintained *tikvah*, hope, amidst challenge and adversity. *Horav Shimon Schwab, zl*, notes that the words *tikvah* and *kivinu* both find their origin in the word *kav*, which means a piece of string or rope, which binds/attaches two objects. This is the meaning of hope: connection. As long as one knows that he is firmly anchored in place, the winds that blow him all over will not prevail in blowing him away. He is connected. This is the underlying meaning of *mei'olam kivinu Lach*: Throughout history we have maintained an unbroken and undiminished attachment to Hashem via our unswerving hope that He would respond to our sincere prayers, even when the outlook has appeared tenuous and hopeless. A Jew should never give up hope.

The Crucial Ingredient for Unity

**אתם נצבים היום כלכם "29:9
לפני ד' אלקיכם ראשיכם
שבטיכם זקניכם ושטריכם כל
איש ישראל"**

"You are standing today, all of you, before Hashem, your G-d: the heads of your tribes, your elders and your officers – all the men of Yisroel." The Posuk seems to be repetitive, as it says, "כלכם" – "All of you," and then the Posuk ends by saying, "כל איש ישראל." We already know from כלכם that the Torah is speaking to all of Klal Yisroel. Why does there need to be a double Loshon?

"אני לודי ודודי לי" are the Roshei Taivos, "אלול." This is a Remez that the first Teshuva a person does must be that he is sad for the pain that he causes the Shechina. There needs to be that connection to Hakodosh Boruch Hu, that we feel the pain of the Shechina, especially because we caused it. In the month of Elul, we must work on our connection to the Shechina, so that we are in pain because the Shechina is in pain. As we say in Selichos on the second day, "אגודים לשפוך תחינה, את" – "United in distress to pour out supplication; before their G-d they pour out a heart full of anguish." This means that they pour out a heart full of anguish over their causing Tza'ar, anguish, to Hashem, their G-d. They seek to appease their G-d, as there is a part within them that is their G-d. Eichah 2:19 – "שפכי כמים לברך, מנח פני ד'" – "Pour out your heart like water, in the Presence of the Lord," this as well means to pour out your heart for the pain and anguish you caused the Shechina. This is the preparation needed for the Yom Hadin. There is a Remez to this in the words of the Posuk, "היום" – "אתם נצבים היום כלכם לפני ד' אלקיכם" – the Zohar Hakodosh says that the word "היום" refers to Rosh Hashanah. Each and every person is going to stand in judgment before Hakodosh Boruch Hu for his sullyng the part within himself that is G-dly, as the Neshama is a part of Hashem, and for the great pain and anguish that we caused the Shechina due to our actions. What is the key to our being successful in judgment? We need to remember that each and every Yid has within him a part of Hashem, and being that we all have a part of Hashem within us, that connects all of us. We must be like one entity coming before Hakodosh Boruch Hu. "כלכם" – You must all come together, "כל איש ישראל" – each and every person from Klal Yisroel, for by doing so it will be Meorer within us that we are one, as we all have a part of Hakodosh Boruch Hu within us. As it says in the Tana D'vei Eliyahu, "כשהם מתקבצין לפני ואומרים לפני סדר" – "סליחות אני אענה אותם" – Hakodosh Boruch Hu

says, "When they (Klal Yisroel) gather together in front of Me, and they say the order of the Selichos, I will answer them." Meaning that if Klal Yisroel go before Hakodosh Boruch Hu and they recognize in their hearts the anguish and embarrassment they caused the Shechina, Chas V'sholom, then Hakodosh Boruch Hu will immediately answer – He will accept their Tefilos. As Chazal tell us – why were the early ones Zoche to be answered on their Tefilos – the reason was because they were מתפלל בשם, the Davened with the Shem. This means that they Davened for the Kovod of Hashem, for they sought to bring Kovod to Hashem, and were sorry for their bringing Tza'ar to the Shechina. This is a true advice for one who seeks to have a Zechus on the Yom Hadin. (תפארת שמואל)

Chazal say that Klal Yisroel are judged during the day of Rosh Hashanah, while all of the other nations of the world are judged the night of Rosh Hashanah. The reason for this can be understood with a Moshol. There was once a king who sent his minister to one of his provinces to tell the people that they should come visit the king. The poor people were to travel first to the king. They did not have much food to prepare for the trip, and they certainly did not have much to offer as a gift to the king. The rich people were to go last. They would need time to prepare food for their trip, as well as prepare a distinguished gift for the king. The nations of the world do not have anything to offer the Ribbono Shel Olam. They are the poor people. Therefore, they are judged immediately as Rosh Hashanah commences. On the other hand, Klal Yisroel have much to offer the Ribbono Shel Olam. They have worked the entire Elul to improve their Middos and perform more Mitzvos. Klal Yisroel present the Tefilos that the Chachomim were Mesaken, of Malchiyos, Zichronos, and Shofros. Klal Yisroel is the nation that understands the Teruos, the sounds of the Shofar. Through the sounds of the Shofar that they blow on Rosh Hashanah, they are Mesaken all of the worlds. They give many precious gifts to the Ribbono Shel Olam and the Ribbono Shel Olam gives them a little more time to present those gifts, as they have until the day of Rosh Hashanah. (אדרת אליהו)

The Torah is saying that even if one person in Klal Yisroel were standing there, it would be considered as each and every one was standing there, for each one of Klal Yisroel is like the entire Klal Yisroel. "כל איש ישראל" – Through each and every Yid in Klal Yisroel, it was as if the entire Klal Yisroel was there. At Arvos Moav, Klal Yisroel accepted upon themselves Arvus, that each Yid is responsible for the other

one. Until that time, Klal Yisroel were not considered as one unit, rather each and every person was judged as an individual. However, once they accepted upon themselves Arvus, each Yid being a guarantor for the others, from then on they were considered as one. "לעברך בברית ד'" – Being that you sealed a Bris regarding Arvus, you are all considered like one. One should not think that being part of this Bris is bad for him, for if one sins all would be punished, for being one is actually good for Klal Yisroel, for being that all are like one, one Tzaddik could protect all of Klal Yisroel. (אמרי שפר)

It says in the Yalkut that when will Klal Yisroel be standing in front of Hakodosh Boruch Hu? It will be when they are united as one. Achdus is a crucial ingredient to the success of Klal Yisroel. When individuals think that they are greater than others, that they are closer to Hakodosh Boruch Hu, there cannot be true Achdus. Achdus can only reign when all of Klal Yisroel are equal, and not that one is greater than the other. This way one is not jealous of the other, rather all are content to serve Hakodosh Boruch Hu to the best of his ability. The Torah is telling us here that although there were positions of Klal Yisroel that were filled – judges, leaders, etc.... nonetheless, "כל איש ישראל" – all need to know that they are all equally dear to Hakodosh Boruch Hu, and one must not be jealous of another. (מטה נפתלי)

The Torah is teaching us something fundamental to our very existence, and how we can be victorious in judgment during the Yomim Nora'im. We must recognize that within each and every one of us is a part of Hakodosh Boruch Hu. Our Neshomos were taken from beneath the Kisai Hakovod, and infused with a Ruach from Hakodosh Boruch Hu. If we realize that we all have a part of us that is from Hakodosh Boruch Hu, then we will see each other as one.

There needs to be Achdus amongst Klal Yisroel, as we all have a part of Hakodosh Boruch Hu within us. More importantly, we must recognize that as long as we are in Golus, the part of us that is Hakodosh Boruch Hu is in Golus, as well as the Shechina. We must be Mispalel for the pain our sins caused to our Neshama and to the Shechina. We must not be self-centered and think about ourselves, rather we must think about the terrible damage our sins cause, and how we must make amends for them. May we be Zoche to bring a Nachas Ruach to our Neshomos and to the Shechina, and in doing so, be Zoche to a תיבה וחתימה טובה.

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Psheti", or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha- Please email: ParshahPsheti@gmail.com Thank you, Y. Schechter

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS NITZAVIM VAYELECH

THE EVOLVEMENT OF LOVING HASHEM DURING ELLUL

When one thinks about *Elul*, thoughts of fear, anxiety, Day of Judgment and awesomeness take over the mind. Well, at least that was how it used to be in the olden days. It is fair to say that even then, Elul did not bring about in most people's minds thoughts of love. The Baal Haturim alludes to the contrary. In the *passuk* וּמִלֵּה' אֱלֹקִים אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבִּי לְאַהֲבָה (In the month of Elul one can experience the circumcision of the heart which will then allow the love of Hashem to overwhelm you with all your heart and soul).

What does it mean to love Hashem and how does one attain that love. Firstly, we must tell you what love is not according to the Torah perspective. It is not the description of the secular culture which uses expressions as "Love at first sight" or "falling in love". As I always understood, the term "falling" as something foreboding and a movement prone to causing injuries. The "love" fostered by the culture is shallow and external, a fling, a fly by night and not lasting. In short it is an empty meaningless word. Torah's definition is another world entirely. The word for love is אהבה which contains the root word הָבָה to give. As Rav Dessler ztl writes one develops love for another by giving of himself and self sacrifice to benefit others. By such conduct one becomes אחד one with another, as the *gematriah* of אהבה suggests by sharing the same numerical value of אחד. One's love for somebody becomes deeper the more he gives, and not the reverse that he is motivated to give because he is in love.

Our society makes us want to believe that everything has become instant; instant coffee, instant relief, instant upgrade, instant millionaire, and instant love. The Torah teaches to the contrary. When Yitzchak Avinu married Rivka the Torah relates that he brought her into his mother's tent וַיֵּאָהֱבָהּ and he loved her. Rav Samshon Hirsch comments here that we find the divine definition of love that it only develops **after** the marriage. Before the marriage love as in most cases is self centered and concerns loving yourself not the other person. Marriage is made in order for you to get what you need and not necessarily to fulfill the deficiencies of one's spouse. Only after one lives with someone else and he works on refining of his *middos* of giving and sacrificing for a spouse, can he or she truly begin loving and bonding to become one.

Take the world **love**. You will find in its letters the word **evolve**! This sets straight the wrong notion that love just happens spontaneously and bells suddenly start ringing. Utter nonsense! Love is a process through many adjustments and refinements in character traits, and appreciation and respect of your life partner's strengths. It therefore requires time and will never come instantly. It is the appreciation and knowledge of the *tikkun hamiddos* and self denial that one spouse yields for the benefit of the other that creates an ever increasing stronger bond and union between the two. Love must evolve and if it doesn't then it is not true love but rather a quick fix that has no lasting power. Divorces are rampant because one requires patience for love to work its tapestry in the hearts of newly weds and unfortunately in our instant culture, who even has an extra few minutes to spare.

So is true in our relationship with Hashem. The difference is that we have a natural love to Hashem because we possess a *neshama* which is "a part of Him as He gave us life which emerged through His internal breath". The only task placed upon us is to allow for that inner essential love to emerge and surface in order to involve even our body in the love relationship with Hashem. Our love to Hashem from the aspect of our *neshama* is a constant 24/7, unknowingly to us. By performing *mitzvos* and learning Torah, we bring that hidden love into the open and into our consciousness. This development of our love to Hashem is also a process and conditioning. With personal development one can remove the foreskin of his heart

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

which blocks the light of the *neshamah* from entering in it and will allow one to derive emotional *deveikus* and *geshmak* in the Torah *Yiddishkeit Experience*.

If one **involves** himself with his *neshamah*, the process of loving Hashem will for sure also **evolve**. If you choose to **ignore** your *neshamah*, you will amount to what they call in Yiddish a **gorenit** a nothing of real substance (the same letters as to ignore).

The month of Elul is the month of *אני לדודי ודודי לי* of forging the love relationship with Hashem. To infuse passion into your relationship with Hashem one must be able to "pass" on things of this material world that will distract or compromise your essential love with Hashem. That is why the word **passion** has its four first letters spelling the word **pass**. If we let ourselves become indulgent with our physical pleasures and cannot pass over them when they interfere with our spiritual goals and ambitions, we will lose the love and passion in the service of Hashem.

Avraham, the founder father of our nation, was called Avraham Haivri (Bereishis 14,13). Many interpretations are given by the *meforshim* for the reason Avraham merited this title of *עברי*. We suggest that it is from the word *עובר* to pass. Avraham was willing to sacrifice and pass up on everything that he loved, for the sake of coming closer to Hashem. Even his son Yitzchak, who was to be the future father of Am *Yisrael*, Avraham was willing to sacrifice because of his love to Hashem. That is why Hashem loved him to the point of making his descendants a special nation of Hashem with a destiny that is shared by no one else.

That is the reason why we find that Potifar's wife called Yosef *Ivri* when describing Yosef's alleged attack on her (Bereishis 39,17). Deep down she realized however, the great *tzaddik* he really was during the entire year in which she tried to seduce him daily and yet he adamantly refused. In her derogatory description of Yosef, there laid the concealed admiration of his incredible discipline and character that he harnessed the strength to pass over this final seduction of hers and run out from the house without sinning. She alone recognized his greatness that earned him the title of *עברי*.

The night of the Seder in *Mitzrayim* Hashem passed over the houses of His nation and they were not smitten along with the Egyptians. Pesach which describes the passing over of Hashem, saved the *Yidden* from death and made them into a spiritual nation with a grand mission. That is why we, as Hashem's nation, also have the ability to reciprocate Hashem's Pass Over with our passing over the captivations and lures of the *yetzer hara* which will endanger our attainment of the lofty spirituality that is placed upon us. Yetzias Mitzrayim must be remembered every day as it stirs and inspires us with the resolve to PASS, when we are offered the enticing temptations of the evil forces.

The parsha writes (Devarim 29,28) **אלקינו והגלות לנו ולבננו עד עולם**. We can interpret the passuk thus. Our love for Hashem which is hidden and doesn't reveal itself with the fire, enthusiasm and *geshmak* from avodas Hashem is only known to Hashem. however in this month of Elul when Hashem removes the foreskin over our hearts it becomes revealed and contagious to the outside, to our children and surroundings affecting them as well to serve Hashem with fervor and *simchah*. ומל'ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' בכל לבבך. The acronym of **אלקינו והגלות לנו ולבננו עד עולם** spells **אלול**. In this month of Elul the concealed becomes the revealed as the foreskin of the heart is removed.

Gut Shabbos
Rav Brazil

Why waste today waiting for tomorrow?

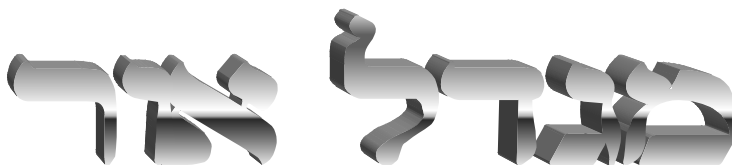
Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did.

E-mail 'Subscribe' to

info@JewishSpeechWriter.com

©2020 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

This issue is sponsored anonymously, with the prayer and blessing for all Klal Yisrael that the past year with its curses be gone, and the new year with all its blessings begin immediately!

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

6:53 - הדלקת נרות שבת
7:11 - שקיעה
9:01 - זק"ש מ"א
9:43 - זק"ש גר"א
10:46 - סוף זמן תפילה
7:09 - שקיעה
7:51* - צאת הכוכבים
8:21 - צאת 72

Times courtesy of MyZmanim.com

* Based on Emergence of 3 Stars

Now You Know!

The idea of "today" figures prominently in parshas Vayelech as well. Moshe told the Jews, "Today, I am one hundred and twenty years old. I can no longer go out and come in." He was telling them that at his advanced age, on his final day, he was limited in his ability to lead the Jewish People.

Despite this, Moshe capitalized on that "one day" like he did his whole life. He blessed and encouraged the Jews to be faithful to Hashem and trust in Him.

Moshe also appointed his disciple Yehoshua to lead the Jews and directed him how to be a good leader.

He gave the Jews the mitzvah of Hakhel, wherein every seven years the entire nation would come to the Bais HaMikdash to hear the Torah read. This, too, established a continuity of Jewish Leadership.

Finally, he wrote the "song" of Haazinu and taught it to the Jewish People so they would remember to follow Hashem in all their ways.

On Moshe's final "today," he taught us how to live each day to the fullest – by planting on it the seeds of tomorrows for yourself and others.

Thought of the week:

The journey of a thousand miles begins with a single step – but it must be in the right direction.

"ויתשם ה' מעל אדמתם באף ובחמה ובקצף גדול וישלכם אל ארץ אחרת כיום הזה." (דברים כט:כז)

"Hashem uprooted them from their land with anger and rage and great fury, and cast them to another land, as it is today." (Devarim 29:27)

Moshe now warns the Jewish People about what would ensue in the future when the Jews would not serve Hashem properly, and seek out other gods and powers. Then, the nations of the world would take note on that day and realize that the reason calamities happened to us was because of the disruption of our relationship with Hashem. [On a personal note, we can learn the lesson that if others cause us pain and harm, that, too, is due to something lacking in our relationship with Hashem.]

The Gemara in Sanhedrin discusses this expulsion of the Jews from the Land of Israel. The Mishna quotes a difference of opinion regarding the Ten Tribes of Israel (who sinned in Avoda Zara.) R' Akiva says that they will not return, while R' Eliezer says they will. They both bring a proof from this posuk.

R' Akiva says, "like today" teaches that just as today will go and never return, so will the Ten Tribes never return. R' Eliezer says that the comparison of "like today," tells us that just as the day darkens and then dawns anew, so will they have a time to come back renewed.

The Gemara then goes on to say that R' Akiva holds they don't even have a share in the world to come. R' Shimon bar Yehudah of Akko then spoke up and quoted R' Shimon that the words, "like this day," teach us that if their actions are like today, meaning they haven't changed, then truly, they will not return and they will have no share in Olam Haba. However, if they do teshuva, and repent of their ways, then they will return from exile and they will have a share in the World to Come.

This is a very heartening message for us as we approach Rosh HaShana. How far gone are the Ten Tribes? Totally. So far gone that they have no portion in the world to come, something that even the worst sinners have. How long have they been that way? For millennia! They've been gone for over 2500 years. And yet, says R' Shimon, they can come back. How? By changing themselves. How much? That's the kicker.

If today they are not like yesterday; if they have made moves to correct their misdeeds and rectify themselves, then that is enough. We can never get today back, R' Akiva is right. But R' Eliezer is right, too, that the day which was darkened can brighten again.

We cannot change what we did yesterday. It's gone and done. What we CAN do, though, is transform that dark day into one of light, by using it as a stepping stone in our journey to change ourselves for the brighter. If the misstep we took before now teaches us what not to repeat in the future, then we've polished that tarnished day and turned the dark to light.

We are ending one year and beginning anew. The days that have come and gone cannot be gotten back. However, by repenting and returning to Hashem with love today, we can transform them all and be worthy of all the good Hashem has in store for His people.

The Gemara (Sanhedrin 98a) relates that R' Yehoshua ben Levi met Eliyahu HaNavi. He asked him, "When is Moshiach coming?" Eliyahu replied, "Ask him yourself," and gave him instructions on finding Moshiach. "Peace unto you, my Master," said R' Yehoshua ben Levi. "When are you coming?" Moshiach responded, "Peace to you, son of Levi. I am coming 'hayom,' today."

Excitedly, R' Yehoshua returned to his place, but Moshiach did not arrive that day. He went back to Eliyahu the Prophet who asked him what Moshiach had told him. "But he lied to me!" said R' Yehoshua. "He said, 'I am coming today' but he did not come!"

"He spoke the truth," said Eliyahu. "He meant, as it says in Tehillim, (Psalm 95) 'Today! If you would only heed [G-d's] voice!' Mankind's actions TODAY, can bring Moshiach."

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

שנאמר (משלי ג-ט) ה' בחכמה יסד ארץ וגו', למחר אני בא ליתן תורה בסיני, ואני פותח תחלה אלך, שנאמר (שמות כב) אנכי ה' אלקיך".

מתמה על כך הגה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל ב"אמרי שפר" (תחילת פרשת בראשית), ממה שמבואר במדרש (ב"ר שם): "למה נברא העולם ב', שהוא לשון ברכה. ולמה לא באל"ף, שהוא לשון אורורה. אמר הקב"ה הרי אני בורא אותו בלשון ברכה והלא יעמוד". הרי מבואר כי מה שפתח הקב"ה מעשה בראשית באות ב' של ב'ראשית ולא באות א', משום שהאות א' היא רמז על א'רור ואות ב' על ב'רכה, אם כן קשה מדוע פתח הקב"ה את מתן תורה בהר סיני בעשרת הדברות באות א' (שמות כב): "אנכי ה' אלקיך".

ותירץ כי אמנם כן האות א' היא רמז על א'רור, אבל בכך קדושת התורה אפשר להפוך גם את הקללה לברכה, ולפי זה מבואר היטב כי בשעת בריאת העולם לפני שניתנה תורה, לא רצה הקב"ה לפתוח מעשה בראשית באות א' שהיא רמז על א'רור, כי לא היה אפשר להפוך הקללה לברכה בלי התורה, אבל אחרי שניתנה תורה לישראל פתח הקב"ה באות א' של א'נכי, לרמז שבכך התורה אפשר להפוך גם את הארור לברוך. אלו תוכן דבריו.

יומתק לבאר בזה מה שדרשו בגמרא (שבט קה) אותיות האל"ף ב"ת: "אל"ף ב"ת - א'לף ב"נה", ופירש רש"י: "למוד תורה". לפי האמור יש לומר שרמזו בזה אל"ף ב"ת שיתבונן האדם בכך הנפלא של התורה להפוך האות אל"ף א'רור לאות ב"ת ב'רוך. ויש לומר כי מטעם זה מכנים בגמרא מקום שעוסקים בתורה ב"ת המדרש, לרמז בכך כי בכך התורה שדורשים שם הופכים את כל הקללות לאות ב"ת של ב'רוך.

מענה יאירו עינינו להבין מה שרמז בתרגום יונתן שפירש: "ואזל משה למשכן בית אולפנא", שהלך לבית המדרש שנקרא "בית אולפנא", לפי האמור יש לומר שרמזו בזה על הכח הנפלא של בית המדרש שעוסקים שם בתורה, שמהפך את "אולפנא" שהיא האות אל"ף שיש בה רמז על א'רור לאות "בית" שהיא ברוך, וזהו "בית אולפנא" שהאות אל"ף נהפכת לאות ב"ת להמתיק כל הדינים ולהמשיך כל הברכות.

ואזל משה למשכן בית אולפנא

עתה הבה נראה איך ענין נשגב זה מתקשר גם לפרשת וילך, שבשנה זו היא מצטרפת לפרשת נצבים, להפסיק בין הקללות שבפרשת כי תבוא לראש השנה, על פי מה שפתח הכתוב פרשת וילך (דברים לא-א): "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל", ופירש בתרגום יונתן: "ואזל משה למשכן בית אולפנא". פירוש, שהלך לבית המדרש שנקרא בארמית "בית אולפנא". וצריך ביאור מה היה הענין שהלך משה רבינו לבית המדרש.

וביאר כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע, כי משה רבינו הלך להגיד תוכחה לבני ישראל טרם פטירתו, והנה רצה להורות להם שהתכלית היא לתקן הכל על ידי לימוד התורה, ובפרט על ידי לימוד פרשת התוכחות משולב ביראת ה' מהדר גאון, שעל ידי זה יחשב כאילו קיבלו את העונשים בפועל, על כן "וילך משה וידבר את כל הדברים האלה לאמר".

הנה כי כן זהו שמפרש בתרגום יונתן: "ואזל משה למשכן בית אולפנא", שהלך לומר תוכחה לישראל בבית המדרש שהוא מקום לימוד התורה, כדי לרמז לישראל שעל ידי לימוד התורה והמשכת פחד ה' ויראתו, לא יצטרכו לקבל את העונשים בפועל, אלא העסק בתורה יחשב כאילו קיבלו את העונשים ויתקנו הכל.

בענין זה ראוי להביא מעשה רב מכ"ק אדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע, שהיה נוהג בשתי פרשיות פרשת בחוקותי ופרשת כי תבוא, ללכת לבית המדרש ביום שישי כדי להעביר את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, כדי לקיים בכך: "ואזל משה למשכן בית אולפנא", להמתיק הדינים מישראל.

אות ב' של ב'ראשית לעומת אות א' של א'נכי

כעבדא קמיה מאריה נראה להוסיף תבלין לבאר דברי התרגום יונתן: "ואזל משה למשכן בית אולפנא", על פי מה שמצינו מאמר פלא במדרש (ב"ר א-ו):

"עשרים וששה דורות היתה האל"ף קורא תגר לפני כסאו של הקב"ה, אמרה לפניו, רבונו של עולם, אני ראשון של אותיות ולא בראת עולמך בי, אמר לה הקב"ה, העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה,

התוכחות ותתעוררו ביראת ה' שעל ידי זה יחשב כאילו נענשתם בפועל, והביא ראיה לכך שזהו רצונו יתברך, שהרי "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם", שברא את העולם ב' שמות ה' אלקים, כדי ללמדנו שזהו רצונו להקדים מדת הרחמים שלא יצטרך להעניש את ישראל בפועל.

"לדוד ה' אורי וישעי"

והנני להעלות על שלחן מלכים מה שביארנו לפי זה לפני שנים רבות, מנהג ישראל תורה לומר מראש חודש אלול עד שמיני עצרת פעמיים ביום בתפלת שחרית ותפלת מנחה מזמור (תהלים כז) "לדוד ה' אורי וישעי". והנה מצינו על כך דברים נוראים בסידור האריז"ל הנקרא סידור רבי שבתי מרשקוב (סדר כוונת ר"ח אלול), כי במזמור זה ישנם י"ג שמות הוי"ה כנגד י"ג מדות של רחמים המצילים אותנו מכל גזירות רעות, הנה לשון קדשו:

"כל האומר מזמור כ"ז, לדוד ה' אורי וישעי וכו', מראש חודש אלול עד אחר שמחת תורה ערב ובוקר דבר יום ביומו, אזי הוא מובטח שמוציא שנותיו בטוב ויערב לו, ואפילו גזירה רעה כתובה על האדם מן השמים יכול לבטל, ומעביר מעליו כל המקטרגים ושטנים ומארי תריסין, ומבטל מעליו כל גזירות קשות ורעות, ויוצא בדימוס זכאין בדין, ועל ידי זה יכניע כל המקטרגים.

כי מראש חודש נפתח י"ג מקורות מ"ג מכילין דרחמי, והם מתגלגל ומאירין למטה... ולכן יש בו במזמור זה י"ג שמות הוי"ה... ועל ידי אמירה זו אנו פועלין ומבטלין מעלינו הבית דין של מעלה ומארי תריסין ומקטרגין, שאין להם רשות לקרב כלל לדון אותנו, אלא מלפנין משפטינו יצא ואז יוצאין אנחנו זכאים בדין".

לפי המבואר יש להוסיף בזה תבלין, כי כמו שתיקן עזרא הסופר לקרוא פרשת כי תבוא לפני ראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה, כן מטעם זה תיקנו לומר מראש חודש אלול עד שמיני עצרת פעמיים ביום: "לדוד ה' אורי וישעי", כי באמירתו פעמיים ביום יש בו כ"ו שמות הוי"ה כמספר השמות שיש בפרשת התוכחות, שעולים בגימטריא רעו"ת ובכוחם לבטל כל גזירות "רעות" שנוכרו בתוכחות. וזהו שכתב בסידור האריז"ל על הסגולה באמירתו: "ומבטל מעליו כל גזירות קשות ורעות".

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלקים אני ה'". ואילו בקללות שבפרשת כי תבוא לא נזכרו כלל דברי נחמה. ומתוך בלשון קדשו:

"שאלת ממני למה לא נכתבת נחמה בקללות של 'והיה כי תבא אל הארץ', כמו בקללות של 'אם בחוקותי'. תשובה: שאלה זו נשאלה בספר הזוהר... ומה שנראה לי לתרץ, כי אין צריך נחמה בפרשת כי תבא, לפי שנחמתם בצד, שאין פסוק ופסוק שלא הזכיר בו שם הוי"ה המורה על הרחמים, להודיע שהמדה היא ברחמים, על דרך (איוב ה-יח) 'ימחץ וידיו תרפנה, ואין לך נחמה גדולה מזו'".

והנה מה שכתב: "שארין פסוק ופסוק שלא הזכיר בו שם הוי"ה", הוא לאו דוקא, כי ישנם הרבה פסוקים בתוכחות שלא נזכר בהם השם הוי"ה, וצריך לפרש כוונתו כי בכל כמה פסוקים נזכר בהם השם הוי"ה. למעשה נזכר בתוכחה כ"ו פעמים שם הוי"ה כמו שכתב "בעל הטורים" (דברים כח-סח): "כ"ו שמות בתוכחה כנגד כ"ו שמות שבתפלת י"ח חוץ מברכת המינין".

בענין זה מצינו דבר נפלא בספר "יוסף תהלות" על תהלים להגה"ק החיד"א (ממור ס) בשם ספר "לב אריה" לדרשן המופלא רבי יהודה אריה לייב (פרשת וילך את א), שמצא בשם גדול אחד כי בקללות שבפרשת כי תבוא נזכרו כ"ו פעמים שם הוי"ה, דהיינו הוי"ה פעמים הוי"ה שעולים בגימטריא רעו"ת, כדי לבטל בכך כל קללות "רעות" שבפרשת התוכחה.

והוסיף ה"לב אריה" לפרש בזה רמז הפסוק (תהלים לד-ב): "רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'". פירוש: "רבות רעות צדיק", הקללות שבמשנה תורה הם בבחינת רבות "רעות", אולם "ומכולם יצילנו ה'" דייקא, דהיינו כ"ו פעמים השם הוי"ה שנזכרו בתוכחות שעולים בגימטריא רעו"ת, והם המצילים את האדם מכל הקללות.

לפי האמור יש לבאר הטעם שנזכרו כ"ו שמות הוי"ה בפרשה הקללות, כדי לרמוז בכך שבזכות שהקדים הקב"ה במעשה בראשית השם הוי"ה לשם אלקים, אפשר להינצל מהקללות בפועל על ידי שיקרא פרשה זו בהתלבשות יראת ה', ועל ידי זה יחשב כאילו קיבל בפועל בבחינת: "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת".

מעתה יאירו עינינו להבין מה שפייס משה רבינו את ישראל שנבחרו מפרשת הקללות באמור: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקים", כלומר מזה שהפסיק הקב"ה בין הקללות לראש השנה עם פרשת נצבים, אתם רואים שהקב"ה אינו רוצה להעניש אתכם בפועל, אלא רצונו שתעסקו בפרשת

כ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא זי"ע: העוסק בפרשת הקללות משולב ביראת ה' הרי זה כאילו נענש בהן

"אשרי הגבר אשר תיסרנו יה", ביסורים כאלה, "ומתורתך תלמדנו", שעוסק בפרשת הקללות עם יראת ה'

הקב"ה הפסיק בין הקללות לראש השנה עם פרשת נצבים, שנזכרה בה מצות תשובה להשלים התיקון

משה רבינו ניחם את ישראל "אתם נצבים היום", ממה שהפסיק הקב"ה בין הקללות לראש השנה עם פרשת נצבים

"לפני ה' אלקים" שהקדים מדת הרחמים למדת הדין

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שהזכיר משה רבינו ב' שמות בפסוק זה: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקים", על פי מה שפירש כ"ק מרן רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע מה שכתוב בפרשת שופטים (דברים טז-יח): "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק".

וביאר בדברי קדשו על פי מה שפירש רש"י (בראשית א-א): "בראשית ברא אלקים, ולא אמר ברא ה', שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים". ופירש הכוונה בזה על פי הקדמת אביו כ"ק מרן מהר"י זי"ע, שיש עצה להינצל מהדין בפועל על ידי הקריאה בתורה בצירוף התלבשות בפחד ה' מהדר גאונו.

זהו הביאור: "שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין", שאם יעשה אדם עבירה יצטרך לקבל העונש בפועל ממש, "וראה שאין העולם מתקיים", כי יצר לב האדם רע מנעוריו וכשל כח הסבל לסבול יסורים, "והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין", שלא יצטרך האדם לקבל את העונש בפועל, אלא יעסוק בתורה בפרשת התוכחות, ויתלבש בפחד ה' מהדר גאונו, ויחשב כאילו קיבל בפועל.

"והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים", ללמדנו שהקב"ה משתמש בב' שמות ה' אלקים להנהיג העולם, בשם הוי"ה שהוא מדת הרחמים מחשב הקב"ה את העסק בפרשת התוכחות כאילו קיבל בפועל, ואילו בשם אלקים שהוא מדת הדין מעניש ח"ו הקב"ה בפועל, אם לא עסק בפרשת התוכחות ולא התלבש בפחד ה' מהדר גאונו.

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", שתמנה על עצמך

שופטים ושוטרים שיענישו אותך על מה שחטאת, ומפרש ואומר איזה שוטרים, לא שיצטרכו להעניש אותך בפועל, אלא "אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך", מה שהעניק לך הקב"ה בב' שמות הוי"ה אלקים שהקדים מדת הרחמים למדת הדין, כדי שתוכל לקבל את העונש על ידי שתעסוק בתורה בהתלבשות הפחד והיראה, "ושפטו את העם משפט צדק", כי זהו משפט צדק שהקב"ה בעל הרחמים רוצה בזה.

על פי האמור הוסיף בנו כ"ק מרן רבי אהרן מבעלזא זי"ע (פרשת שופטים), לפרש בזה מאמר המדרש (דב"ר ה-ה) על פסוק זה: "שופטים ושוטרים תתן לך, אם נעשה הדין למטה אין הדין נעשה למעלה, ואם לא נעשה הדין למטה הדין נעשה למעלה". הכוונה בזה שאם נעשה הדין למטה, שעוסק בתורה בפרשיות הדינים והתוכחות וממשיך על עצמו פחד ה' והדר גאונו, אין הדין נעשה למעלה שאין צריך להיות הדין בפועל, מאחר שכבר נשלם על ידי לימוד התורה ונמשכים חסדים ורחמים.

יומתק לפרש בזה מה שפירש רש"י: "שופטים ושוטרים, שופטים דיינים הפוסקים את הדין". ויש לומר שרמז לנו בזה שנחפש לנו שופטים כאלה, שאינם מענישים בפועל אלא דיינים "הפוסקים את הדין", כלומר שמפסיקים את הדין למעלה, שלא נצטרך לקבל את העונשים בפועל, אלא נוכל לקבלם למטה על ידי העסק בתורה בפרשת התוכחות בפחד ויראת ה'.

כ"ו פעמים שם הוי"ה נזכרו בתוכחות

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה מה שנשאל בשו"ת הרדב"ז (חלק ב סימן תשסט), מדוע בקללות של פרשת בחוקותי נזכרו דברי נחמה (ויקרא כו-מב): "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור... ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלקיהם, וזכרתי

ביאור הפיוס של משה רבינו על הקללות: "אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה"

פליתא המפרשים, איך יעלה על הדעת כי משה רבינו ניהם את ישראל שלא יתקיימו הקללות שבתורה

גמרא: עזרא הסופר תיקן שיקראו הקללות שבפרשת כי תבוא לפני ראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה

תוספות: בכל שנה מפסיקים בין הקללות שבפרשת כי תבוא לראש השנה עם פרשת נצבים ולפעמים גם בפרשת וילך

משה רבינו פייסם בפרשת "אתם נצבים היום"

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה עמקו דברי חכמינו ז"ל שהביא רש"י: "למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמענו ישראל מאה קללות חסר שנים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו, מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים לפניו".

לפי האמור הביאור בזה, כי משה רבינו הוכיח להם שיש עצה להינצל מן הקללות על ידי קריאתן בתורה, שכל העוסק בתורת היסורים כאילו קיבל יסורים, שהרי מטעם זה סידר הקב"ה את פרשיות התורה שפרשת נצבים היא בבחינת חומה להפסיק בין הקללות לראש השנה, כדי שישלימו בה את התשובה עם הקריאה שהיתה בפרשת כי תבוא.

זהו שמדקדק המדרש לומר: "התחיל משה לפייסם, אתם נצבים היום", שפייס את ישראל במה שאמר להם, ראו נא ראו שסידר לכם הקב"ה פרשת "אתם נצבים היום", שתפסיק בין הקללות שבפרשת כי תבוא לראש השנה, כדי שתוכלו להינצל מיסורים בפועל על ידי הקריאה בקללות בשילוב תשובה, ובזכות זה "אתם נצבים היום" חיים וקיימים.

ויש להוסיף נקודה יקרה על פי המבואר במדרש (קהלת רבתי) על הפסוק (קהלת א-יב): "אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים, זה היה ראוי להיכתב ולהיות תחילת הספר, ולמה נכתב כאן, אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה". ומביא המדרש השוואה לכך: "ודכותיה אתם נצבים היום, זה היה ראוי להיות תחילת הספר, אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה". לפי המבואר סידר הקב"ה כוונה תחילה פרשת נצבים בסוף ספר דברים לטובת ישראל, כדי שתפסיק בין הקללות לראש השנה.

נמצא לפי זה כי פרשת במדבר היא תיקון נפלא, להיות מסך המבדיל בין הקללות שבפרשת בחוקותי, שהן עונש משום שלא היו עמלים בתורה, לחג השבועות זמן מתן תורתנו שאין התורה נקנית אלא ביגיעה, כמו ששינוי (ברכות סג): "מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר (במדבר יט-יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל".

בדרך זו נבאר גם כן איך פרשת נצבים היא בבחינת מסך המבדיל בין הקללות לראש השנה, על פי מה שפתח הכתוב את הקללות שבפרשת כי תבוא בפסוק (דברים כח-טו): "והיה אם לא תשמע בקול ה' אלקיך לשמור לעשות את כל מצוותיו וחוקותיו אשר אנכי מצוך היום ובאו עליך כל הקללות האלה והשיגוך". כדי ללמדנו בכך כי הקללות שבפרשת כי תבוא שאנו קוראים בסוף השנה, תכליתן לתקן את כל מה שחטאנו במשך כל השנה.

והנה בפרשתנו פרשת נצבים כתוב בפירוש כי מצות תשובה היא תיקון על הקללות, כמו שכתוב (דברים ל-א): "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלקיך שמה, ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך".

הנה כי כן מטעם זה בחר הקב"ה להפסיק בין הקללות שבפרשת כי תבוא לראש השנה עם המסך המבדיל של פרשת נצבים, שנזכרה בה מצות תשובה שהיא כפרה על הקללות, והרי זה מצטרף להפליא עם מה שתיקן עזרא הסופר לקרוא פרשת כי תבוא לפני ראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה, אולם מאחר שצריך להשלים התיקון בתשובה, לכן פרשת נצבים שנזכרה בה מצות התשובה היא מסך המבדיל בין הקללות לראש השנה, שהוא יום הראשון מעשרת ימי התשובה מראש השנה עד יום הכיפורים.

בעלי חטאות ואשמות, בעת שמביאין קרבנותיהן על שגגתן או על זדונן, אין מתכפר להן בקרבנם עד שיעשו תשובה".

נמצא לפי זה כי בעת הקריאה בקללות שבפרשת בחוקותי ובפרשת כי תבוא, שהיא בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו", צריך לצרף גם כן תשובה, אולם לפעמים קשה להשלים התשובה כראוי רק בשעת הקריאה, לכן הוסיפו חכמינו ז"ל עוד פרשה אחרי הקללות להפסיק עם שבוע ימים בין הקריאה לחג השבועות ולראש השנה, כדי שישלימו בה את התשובה כראוי שצריכה להיות עם הקריאה של הקללות, ועל ידי זה יתקיים בתכלית השלימות: "תכלה שנה וקללותיה", ובראש השנה: "תחל שנה וברכותיה".

בפרשת במדבר ובפרשת נצבים יש תיקון נפלא לקללות

ויש להוסיף תבלין לבאר בזה גם במהות הפרשיות, איך הן בבחינת מסך המבדיל בין הקללות לתקן הכל בתשובה, ונפתח בפרשת במדבר המפסיקה בין הקללות שבפרשת בחוקותי לחג השבועות זמן מתן תורתנו, כי כאשר נתבונן נראה שהקללות בפרשת בחוקותי הן עונש על שלא עמלו בתורה, כמו שפתח הכתוב (ויקרא כו-ג): "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו". ופירש רש"י: "אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה", והיינו כי על ידי העמל בתורה שהיא תבלין כנגד היצר הרע (קידושין ל:) מקיימים כל המצוות.

מזה נשכיל להבין כי מה שהקדים הכתוב לפני הקללות (שם טו): "ואם בחוקותי תמאסו ואם את משפטי תגעל ונפשכם לבלתי עשות את כל מצוותי", הכוונה בזה שתמאסו "בחוקותי", שלא תהיו עמלים בתורה, ועל ידי זה לא תוכלו להתגבר על היצר ולקיים כל המצוות, לכן התיקון על כך הוא לעשות תשובה להיות עמלים בתורה.

לפי זה נראה כי מטעם זה תיקן עזרא הסופר להפסיק בין הקללות לחג השבועות זמן מתן תורתנו עם פרשת במדבר, שפתח בה הכתוב (במדבר א-א): "ויזכר ה' אל משה במדבר סיני". דרשו על כך במדרש (במדבר א-ז): "כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר במדבר סיני".

הכוונה בזה שיפקיר עצמו לפרוש מכל עניני העולם הזה, כמו ששינוי במשנה (אבות פ"ו מ"ד): "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא".

הקשר הנפלא בין פרשיות נצבים-וילך הנחמה הנפלאה של משה רבינו "אתם נצבים היום" פרשת התשובה המפסקת בין הקללות לראש השנה

י"ה ומתורתך תלמדנו". ופירש כ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא זי"ע, שהתכוון לתת לנו עצה נפלאה איך להינצל מיסורים, אשר כפי המבואר בגמרא (ברכות ה:): "יסורין ממרקינן עוונותיו של אדם", על פי מה ששינוי בגמרא (מנחות ק:): "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם".

נמצא לפי זה כי על ידי שאיש ישראל קורא בתורה בפרשת התוכחות, וממשיך על עצמו פחד ה' והדר גאווה שמצד מעשיו היה ראוי לעונשים הללו, נחשב לו כאילו קיבלם בפועל וינצל מהם. הנה כי כן זהו שאמר: "אשרי הגבר אשר תיסרנו יה", כדי שיתכפרו עוונותיו, ומפרש ואומר באיזה אופן לקבל היסורים, "ומתורתך תלמדנו", יסורים שהוא ממשיך על עצמו על ידי לימוד התורה בפרשיות התוכחות, שנחשב כאילו קיבל אותם בפועל.

הנה כי כן ירווח לנו להבין עצתו הנפלאה של עזרא הסופר שתיקן להם לישראל, שיקראו את הקללות שבפרשת בחקותי לפני חג השבועות, והקללות שבפרשת כי תבוא לפני ראש השנה: "כדי שתכלה השנה וקללותיה", שהוא ממש על דרך עצתו של מרן רבי יהושע מבעלזא, שיכוון בקריאתו לקיים בזה כל העוסק בתורת עונשים כאילו קיבל את העונשים.

וכן ביאר ב"תפארת שלמה" (פרשת כי תבוא): "יש לתת טעם בענין התוכחה מה שאנו קוראים בעת הזאת שתכלה שנה וקללותיה, והוא כמו שאומרים (הושע יד-ג) ונשלמה פרים שפתינו, שאם חס ושלום נגזר אשר לא טוב, הנה יצאנו ידי חובתינו בקריאת הדברים האלה, וממילא יתהפכו לנו כולם לברכה".

מעתה נראה לבאר ענין שתי הפרשיות במדבר ונצבים המפסיקות בין הקללות ובין חג השבועות וראש השנה, כי הן אמת שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, אולם הלא כלל גדול הוא שאפילו המביא קרבן כפרה צריך לעשות תשובה, כמו שפסק הרמב"ם (הלכות תשובה פ"א ה"א): "וכן

עזרא הסופר תיקן לישראל שיקראו את הקללות שבפרשת בחקותי לפני חג השבועות, והקללות שבפרשת כי תבוא לפני ראש השנה:

"תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, עזרא תיקן להן לישראל שיהיו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת ושבתורת תורה קודם ראש השנה, מאי טעמא, אמר אביי ואיתימא ריש לקיש, כדי שתכלה השנה וקללותיה". ומקשה בגמרא: "בשלמא שבמשנה תורה איכא כדי שתכלה שנה וקללותיה", לפני ראש השנה החדשה, "אלא שבתורת כהנים אטו עצרת ראש השנה היא", ומתריך: "אינן עצרת נמי ראש השנה היא דתתן ובעצרת על פירות האילן".

וכתבו התוספות (שם ד"ה קללות) הטעם, שאין אנו מסמיכים את הקריאה בפרשת בחקותי לחג השבועות, וכן הקריאה בפרשת כי תבוא אין אנו מסמיכים לראש השנה, אלא תמיד מפסיקים עם הקריאה בפרשת במדבר לפני חג השבועות, ועם הקריאה בפרשת נצבים לפני ראש השנה [ולפעמים כמו בשנה זו שאין שבת בין יום הכיפור לחג הסוכות, מצטרפת גם פרשת וילך לפרשת נצבים]: "לפי שאנו רוצים להפסיק ולקרות שבת אחת קודם ראש השנה, בפרשה שלא תהא מדברת בקללות כלל, שלא להסמיך הקללות לראש השנה, ומטעם זה אנו קורין במדבר סיני קודם עצרת, כדי שלא להסמיך הקללות שבבחקותי לעצרת".

ונראה לבאר מה שתיקן עזרא הסופר להפסיק בפרשת במדבר בין הקללות שבפרשת בחקותי לחג השבועות, ובפרשת נצבים בין הקללות שבפרשת כי תבוא לראש השנה, על פי מה שנקדים לבאר איך על ידי קריאת הקללות שבפרשת בחקותי לפני חג השבועות, והקללות שבפרשת כי תבוא לפני ראש השנה: "תכלה השנה וקללותיה".

"אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו"

ויש לבאר הענין בזה על פי מה שאמר דוד מלך ישראל (תהלים צד-יב): "אשרי הגבר אשר תיסרנו

לקראת שבת קודש הבאה עלינו לטובה, דבר בעתו מה טוב לשלב את שתי הפרשיות נצבים-וילך שאנו קוראים בשבת, ונפתח עם הפסוק הראשון בפרשת נצבים (דברים כט-ט): "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם וקנינים ושוטריכם כל איש ישראל". ופירש רש"י בשם המדרש (תנחומא אות א):

"למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמענו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו, מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים לפניו".

ותמהו המפרשים אם ישראל הכעיסו את הקב"ה בעוונם, עד כדי כך שהיה מן הראוי שיבואו עליהם הקללות, איך יתכן שלא נענשו כפי שהבטיח הקב"ה בתורה, וכבר הביע ה"כלי יקר" את פליאתו העצומה על כך בדברים חריפים:

"וכאן יש מקום לספק ספק גדול במה שקיבלו ישראל תנחומין של הבל, כי מה שלא עשה בהם כליה עד הנה, לפי שעדיין לא נתמלא סאתם, שיחולו עליהם כל האלות של התוכחה, ואם תאמר שהרבו כעסים למקום ברוך הוא והגדילו אשמה, עד שהיו ראויין לכל אותן האלות, ואף על פי כן השם יתברך ברחמיו לא עשה עמהם כלה ככל חטאתם, אם כן משה כתב להם שטר ושוברו עמו.

ובחינם יעד להם כל אותן התוכחות, כי לעולם לא יפחדו מהם, ומוראו לא יעלה על ראשם מן אותן קללות, כי יאמרו הרי כבר חטאנו כאלה וכאלה ולא רבצה בנו האלה, גם האיש משה הבטיחנו שגם אם יוספים אנחנו לחטוא לא יגע בנו רע, ואם כן עשה משה תרי דברים דסתרי אהדי, כי מתחילה יעד להם הקללות כדי שיראו מהם, ואחר כך ניחם אותם וידבר על לבם שאף אם יהיו חוטאים לא יכלו מצד הקללות".

תקנת עזרא כדי שתכלה השנה וקללותיה

פתח דברינו יאיר לבאר הנחמה של משה רבינו לישראל, על פי מה ששינוי בגמרא (מגילה לא:): כי

[מתוך שיחה לחיל (בשידור) בעקבות חזרת התשובה בימים הנוראים]

→ • ←

יסוד התשובה אינו מוכרח שיהיה דווקא במהפכות גדולות, אלא גם בקבלות של 'דברים קטנים' ניתן לשנות את דרכנו לטובה.

מורי רבי כ"ק אדמו"ר ממשכנות הרועים הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל, דומ"ץ העדה החרדית דפה ע"ה"ק ת"ח, החזיק בביתו סמוך למקום מושבו 'אורנית' קטנה, בה היו מונחים חפציו האישיים וספרים שונים הנצרכים לפניו לשימוש תדיר. מגירה קטנה הותקה בזווית הארון שאת המפתח שלה החזיק הרבי בלבד, ולא הניח לשום אדם בעולם להסתכל בתוכנה של אותה מגירה, שהיתה תמיד נעולה.

חשבו בני הבית והמקורבים שכן הסתם מחזיק שם בספרי הקבלה שבעומק חכמת הנסתר, או בכתבי ידות מעין אלו, שמעמק בהם בשעות הקטנות של הלילה באין רואה.

אך לאחר פטירתו בגיל תשעים ואחת, נפתחה אותה מגירה נסתר, והנה גילו בתוכה דפים רבים, גיליונות על גבי גיליונות, וכולם מלאים בקבלות טובות שקיבל הצדיק על עצמו במשך השנים, בעיקר בימים הנוראים ימי התשובה והרצון.

בין אותן קבלות טובות שרשם הצדיק לעצמו, נמצאו גם דברים קטנים ממש, שהיה מפשפש בהם בחיפיו מעשי.

ללמדנו, שיסודה של מצות התשובה מתקיימת אף בדברים קטנים, כשמקבל על עצמו קבלות טובות ונאמנות, להקפיד עליהם בדבקות ולא לסור מהם ימין ושמאל. - עצם הקבלה הטובה שמקבל אדם על נפשו, יש בה שעבוד וקבלת עול מלכות שמים. ומראה בזה שאינו חי את החיים ככל העולה על רוחו... אלא משעבד עצמו לרצון שמים, להיות מוסרי והולך בשבירת התאוה והתקרבות לדבקות השכינה.

[ס]

→ • ←

בימים הנוראים של שנה אחת, שח הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליענסק זצוק"ל ז"ע לסגל תלמידיו, שתפילות ישראל בימים המקודשים של אותה שנה עלו ונתעלו לרום המעלה, התקבלו ברצון לפני כיסא הכבוד, וכבר היה ביכולתם גם להחיש את הגאולה, ולהביא את משיח צדקנו. - אך אותו 'פאסטען' מונע אותו מלבוא!

חשבו התלמידים שכונת הרבי לרועה צאן אחד, שכן 'רועה' באידיש נקרא: 'פאסטן', ולכן שאלו את רבם לאיזה רועה כוונתו? התחייך הרבי והסביר, לכל אחד יש 'פאסטן' משלו... כי תיבת 'פאסט-דיך' מתפרשת גם כן מלשון: 'פאסט פאר דיי' [מתאים לך...]. כי חשבון זה שעורכים אנשים רבים, אם מתאים להם לעשות כך התורה והמצוה אם לא... והמחשבות מלאים מענייני 'פאסט-דיך'... הרי זה מונע מהם פעמים רבות לעשות את רצון ה', כי אין דבר זה מתאים להם... ובכך מונעים גם את ביאת המשיח.

[ס]

[א.ה. מפורש מעין זה בסה"ק 'תולדות אדם' לשבת שובה, חל"ק: "שמעתי בשם הרבי מלובלין זצלה"ה ז"ע, שפעם אחד היה הרבי יציל מצפה מאד שהגאולה שלימה יהיה באותה השנה, ולא עלתה. ואמר להח"ק היהודי זצלה"ה ז"ע, שאנשים הפשוטים כבר עשו תשובה גמורה, ומצידים היה יכול להיות הגאולה, אך עיקר העיכוב היה מאנשי מעלות, כי קשה להם לבוא לידי שפלות מחמת המעלות שיש בהם, ואי אפשר להם לבוא לידי תשובה גמורה עכ"ל, ע"פ שם.]

תבלה שנה וקללותיה – תעל שנה וברכותיה!

מן הבור, הוא שב בתשובה שלמה אל ספסלי הישיבה הקדושה, ועלה במהרה על דרך המלך!
ללמדך כיצד עלינו להתייחס לכל נפש ונפש שבישראל, להחזירה בתשובה שלמה, יותר ממה שאנו עוסקים בהצלת הגוף במסירות נפש. וכל המציל 'נפש' אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא.

[קובץ 'כלליות' - 45783]

→ • ←

אחד מגדולי הרבנים שבידורשלים ת"ו נקרא פעם בימי הרצון של חודש אלול אל העיר בית שמש יצ"ו, לשאת דברי התעוררות לקראת יום הדין הגדול הממשמש ובא עלינו לטובה, בפני בחורי ישיבה גדולה של אחת מקהילות הקודש.

בהיותו שמה נודע לאחד מן המשמשים בקודש שבדיק באותו היום נערכת בבית שמש מכירה מיוחדת חד פעמית המסובסדת לקראת החגים הבע"ל של כובעים חדשים בפותח מתצי המחיר. ובהיות שהרב הגדול שליט"א נצרך מזה עידן לכובע חדש, ביקשו לסור עמו אל המכירה אולי ימצאו שם את מבוקשם.

לאחר סיום הדרשה ותפילת מעריב בדחילו ורחימו נכנס הרב אל חנות מכירת הענק, וביקש להתאים עבורו מגבעת שתתאים למידת ראשו כראוי. הביט המוכר אל ראשו של הרב, שיער בערך את מידת הכובע הנצרכת, ואמר: הבה נתחיל קודם במדידות. ותיכף ניגש אל הארון, שלף קופסא אחת מתוך מאות קופסאות כובעים המונחים זה על גבי זה במגדלים, חזר אל דלפק הקונים, ופתח בפני הרב את הקופסא. הוא הוציא מתוכה בזהירות את המגבעת המהודדת, וביקש מן הרב לחבושה על ראשו, "רק כדי לבדוק את התאמת מספר הכובע ומידתו".

נטל הרב את הכובע לידו והניחו על ראשו, המוכר בדק היטב כדרכו את תיאום המידה, וסיכם שאכן נראה שזו היא המידה המתאימה, ואם כן ניגש עתה לחפש את הכובע הרצוי!

וכי מה חסר לו לכובע זה שעתה הנחתו על ראשי? תהה הרב.

זה היה רק לצורך מדידה, השיב המוכר.

דומני, פסק הרב, שזה הכובע שהצאת עתה מן הארון מתאים והוגן עבורי, הוא מונח היטב, ואיני רואה בו שום חיסרון! נוכל אם כן לסגור תיקיך על מגבעת זו.

המוכר התפלא מאד, כיצד יתכן בתוך דקותיים להחליט על כובע? אנשים מרחיקים ומנסים פה כמה וכמה כובעים, מתלבטים דקות ארוכות בין כובע א' לכובע ב' א' ג', לובשים ומסירים בזה אחר זה וחוזר חלילה... והנה הרב בקושי נמצא כאן כמה דקות וכבר יש בידו את מבוקשו, הכובע הראשון המוצע מיד מתאים! האם לא כדאי שננסה כאן עוד כמה מגבעות, אולי ימצא משהו מתאים יותר?

חיך הרב ואמר, ראה נא את אשר לפנינו, הכובע הזה אינו אלא חתיכת 'לבד' בעלמא... כמוהו כמו שאר כל ענייני עולם הזה אינם אלא עראיים בלבד, החולפים ועוברים עם הרוח. למה לי להכניס את ראשי בימים נעלים ומקודשים כאלו, אשר כל דקה מהם חשובה לאין ערוך, לוטות שאלה? בימים אלו נתונים אנו כל כולנו לחיי הנצח, בעסק תשובה ומעשים טובים והחיים הרוחניים, כיצד אכניס את ראשי כעת בזימון חיצוני של כובע פשוט אשר בעוד זמן זמן גם הוא מתבלה ונזרק אחר כבוד לאשפה!

על הברכה יעמדו

סמוך לבית הילד, אליו התרכז כל המידע, ומשם יצאו חבורות חבורות של יהודים טובים ויקרים שהתייצבו בהתנדבות, ונשלחו לחיפושם במקומות שונים בסביבה.

מאידך, פתחו בבית הכנסת באמירת ספר תהלים בקהל רב, משמרות משמרות התנדבו לעמוד בתפילה ותחנונים לזעוק לקל חי ללא הפסקה, מניינים שלמים לאמירת כל ספר התהלים התחלפו בזה אחר זה ברציפות יומם ולילה.

בכל המעור הגדול הזה השתתפו בערך כאלפיים איש! כל אחד על משמרתו עמד בחרדת קודש, ולב כולם יוצא אל הנער המסכן שנעלם בפתאומיות שכזו.

והנה קעבור עשרים ושמונה שעות של חיפוש מדוקדק, כשכל בני העיר עוקבים בדאגה רבה אחר התפתחות החיפושים הנרחבים, נמצא הנער האבוד הרג ומשולך בביזון גורא על פני השדה, רחמנא ליצל! - התברר שהוא נפל סוף לידיו של כושי שיכור אכזר וזרע לב, אשר התגבל בחמת זעם על אותו נער יהודי קדוש בדרכו לבית ספרו, וכלה בו את כעסו, ה' שימרנו ויצילנו. - בלוויה של אותו נער השתתפו למעלה מעשרים אלף איש! שנחרדו והזעזעו על שמעיה קשה זו.

המקרה הנורא הזה גרם להתעוררות גדולה מאד, לא רק שם בניו יורק, אלא אף בכל רחבי העולם היהודי. בהספד ענק שנערך בעצרת גדולה בניו יורק רבתי זעקו הרבנים על הוצעו הנורא שברציחת ילד יהודי טוהר בשאט נפש.

פניתי אפוא אל האב המסכן שהתלונן עתה בפני על בנו הנופל בשאלו תחנות, ואמרתי לו: הנה בוודאי השתתפת גם אתה השבוע בכל המהפכה הגדולה שהתחוללה בעירך, ראית בעיניך את גדול הבהלה והחרדה שכל אחינו בני ישראל יצאו בהמוניהם בשביל נער אחד שאבד. - דע לך יידי יקר, שהאבידה הרוחנית גדולה פי כמה וכמה מאבידת הגוף, וכמ"ש במדרש תנחומא (פנינח אות ג): "רבי שמעון אומר, מניין אתה אומר שכל המחטיא את חבריו קשה מן ההורגו, שההורגו בעולם הזה יש לו חלק לעולם הבא, והמחטיא את ההורגו בעולם הזה נשמתו בטהרה לגנוי מרומים, אותו ילד שרצח באכזריות עלתה נשמתו בטהרה כוהר הרקיע מהזרים, וכל אבותיו חקני יוצאים לקראתו לקבל נשמתו באהבה. - אבל זה הנער שהתדרדר ועזב מקור מים חיים לחצוב לו בורות נשברים, הרי הוא אבוד משתי עולמות, רחמנא ליצל!

לפיכך נמצא שבזה המקרה של אבידת הנער הרוחני יותר יש לנו להפוך עולמות, ולהעריש בכל האפשרות כדי להחזיר את הילד לצור מחצבתו, וכן בתפילות ובקשות רבות, וכן בכל ההשתדלויות שבידינו.

על אתר חגור האיש עז רב, ויחזיו ישבוו לטכס עצה ותחבולה, כיצד ואין ניתן לעשות בדבר. רמנו תוכנית ברורה בכל הנצרך להצלה זו, ובו במקום ערך האיש מספר טלפונים לאמריקה הרחוקה, כדי לוודא עוד פרטים הניתנים לעשייה רבתי בזה.

לאחר שערך האב תפילות נוראות במקומות הקדושים שבארץ ישראל, יצא שוב בטיסה חזרה לביתו שבארצות הברית, שם החל בעשייה עצומה ורתם לעזרתו מתנכים ועסקנים רבים, ופיזר תשלומים רבים בארץ אלפים, עד שסוף סוף לאחר מאמצים מרובים עלתה בידינו בסיועו דמיא גדולה להציל אותו נער

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלה או לאירעייט

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

shivti11@gmail.com

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויה הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בעייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

ד

סגולת שבת אחרון בשנה

בספר הקדוש באר מים חיים זצוק"ל פרשא דין פירש, חלק: "הנה הזהיר הקדוש כתב (פנחס ורלא), בכל אתר יידי היום' דא ראש השנה וכו' עין שם. וגם אנו נאמר בהיום הזה הנאמר כאן, שמרמז על ראש השנה וכו'. יום הגדול והנורא עת משפט עמו ישראל והקצבת חיותם ופרנסותיהם ומזונותיהם, הנה הכל נעשה ונמשך בשבת שלפניו במקור מים החיים".

"ועל כן מבואר בשולחן ערוך (א"ח ס"י תכח ס"ד) שלעולם קורין אתם נצבים קודם ראש השנה עין שם, לפי שהוא מרמז על ראש השנה, והראש השנה נרמז ונחקק בשבת שלפניו על כן קורין אותו בשבת הזה".

"והנה נודע אומרים ז"ל (ר"ה טז). בראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון. והענין הוא כי כל הנשמות מתרואן לפניו יתברך ביום הזה, וכפי ערך שלימותה ומראהו כן גוררין עליה משמים בשלושה ספרים הנפתחין בראש השנה".

"ולזה אמר הכותב 'אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם' כו', שנשמותיהם מתרואן ועומדין לפניו ביום הזה, להביט על מעשיהם ומראיהם, כאומרו (שיר השירים ב' ד) 'הראני את מראיך וגו'".

"והרבה יש לך לראות בפחד ואימה ברדת יו"ע וחלילה וחרדה גדולה בבושה להנעוה, לומר אין אשא פני שמה להביט על מעשי ומראיתי" ע"כ העתקת לשון קדשו.

אשר על כן נוהגים נא בשבת סליחות דגן, 'שבת אחרון בשנה', להכין עצמנו לקראת יום הדין הגדול הבעל"ט, לשוב בתשובה שלמה ולתקן המעשים, שביארו אותו לכתובה וחתימה טובה, אמן.

-> <->

לאחים הקדושים הרבי ר' אלימלך ז"ע והרבי ר' זושא ז"ע, היה עוד את שלישי, איש צדיק ת"ח וי"א אלקים מרבים, אשר הסתיר את עצמו שלא יכירו בגדול צדקותו. לפיכך היה מנהל חנות קטנה, ועוסק במכירת מצרכי יסוד לקונים, כמו לחם וחלב וכיוצא.

לאחר שהתקרב הני תרי צנתי דדהא יחידו לדרך החסידות, וכו' להתוודע ולהגלות ולראות האור כי טוב, רצו לזכות בה גם את אחיהם הצעיר, שיזכה גם הוא להתקרב לאורה הגדול של תורת החסידות.

נסעו אפוא שניהם יחידו לעירו של האב ונכנסו לבקר בחנותו הקטנה, בה היה איתן מושבו חלק גדול מן היום.

כראות האב את האחרים הדגולים שהגיעו אליו, שני אחיו הגדולים והמפורסמים יחידו, שמח מאוד לקראתם. הוא קיבלם בסבר פנים יפות, הגיש לפניהם 'כבוד', מעט משקה ומזונות כדי להחיות את נפשם מן הדרך. אך התנצל מאוד בפניהם, שלא יוכל תיכף עתה לשבת לסעוד ולשוחח עמם, מחמת שעסוק הוא בהנהגת העסק, וצריך לשרת את הקונים השונים. הוא ביקשם אפוא לשבת בצד ולהמתין עד שיסיים את עסקיו המסועפים, ואז יצטרף עמם לשיחת אחים אהובים.

התיישבו להם שני הצדיקים מן הצד, והחלו לעקוב מקרוב אחר התנהלותו של אחיהם בעבודתו. והנה הבחינו שמלבד ניהול כל ענייני העסק במשא ובמתן ושירות הקונים וכדומה, מוציא הוא מפעם לפעם מחברת קטנה הצמודה אליו במגירה קטנה, פותח אותה ומשרבט בה במהירות כמה שורות ומחזירה מהר למקומה. כך במשך כל היום מלווה אותו מחברת זו, כשמדי פעם פותח את מגירתו שולף את המחברת כותב כמה שורות ומחזירה תיכף למקומה.

בתחילה נטו האחים לחשוב שזו היא מחברת החובות, לאותם קונים הרוכשים 'בהקפה' ורושם להם את חובותיהם. אך מהשתבטנו היטב הבחינו שגם כשאין לפניו קונים יוצאת אותה מחברת ממחבואה ונרשמים בה רישומים, וגם ראו שלרשימת חובות הקונים מנהל הוא מחברת נפרדת, וככל שניסו לשער את תוכנה ועניינה של אותה מחברת נסתרת לא עלתה בידם.

מבחינת את ענייני עסקיו, מיהר להתיישב עם אחיו הקדושים, הגיש את הסעודה לפניהם, והתנצל על שנצרכו להמתין עליו, והחלו לשוחח ביניהם בשבת אחים גם יחד.

אתם נצבים היום בפני ה' אלקיכם

כט, ט

בין הדברים שאלוהו בעניינה של אותה מחברת נסתרת, חוזרו פניו של האב הצעיר ואמר, לא חשבתי שראיתם מחברת זו, אבל עתה משראיתם אותה מוכרתי לספר עניינה בפניכם.

הנה בסעף הראשון של השולחן ערוך (א"ח ס"א א"א) נפסק: "שית' ה' לגדי תמיד (תהלים טז, ח), הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים. כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול. ולא דיבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדיבורו במושב המלך. כל שכן כשישים האדם אל ליבו שהמלך הגדול

הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר (ימיה כג, כד) אם יסתור איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השית' ובשנותו ממנו תמיד" ע"כ.

לפיכך ערך אני חשבון נפשי כל העת, אם התנהגותי טובה ונכונה כראוי למי שעומד לפני המלך ברוך הוא. ובכל פעם שנזכר בליבי חשש של 'היסח הדעת', שלא קיימתי כראוי דין זה של 'שית' ה' לגדי תמיד', הניי כותב זאת במחברתי הסתרים שלי, ומפרט מהות אותה הרחקה שנתרחקתי בה מהשם יתברך. - ובלילה בטרם עלותי על יצועי נוטל אני ליד מחברתי דא של 'חשבון הנפש', ובאמירת הווידי שבקריאת שמע שעל המיטה [כנוסח רבינו הארי"ז] הנני מתוודה ובוכה במר נפשי על העבירות הללו, ופורסם אחת לאחת ושבת בתשובה שלמה עליהם. ואני זו מן התשובה עד שנמחקים תיבות החטא הללו מן המחברת.

[כדאיתא בזהר הקדוש (ח"ג דף קעח): "מאן דאית ביה עובדא טבא, או דאיתו מארי דחושבנא, הא אוקמה, דבכל ליליא ולייליא עד לא ישכב ועד לא נאום, בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדו דעבד כל ההוא יומא, ויתוב מנייה, ויבעי עלייהו רחמי" עכ"ל].

כשמעו זאת האחים הקדושים, ראו והבינו עד היכן מגעת מדרגת יראתו השלמה ועבודתו קדשו של אהיהם הצעיר, שאף הוא ממאיר דחושבנא. והחליטו להניחו לנפשו לעבוד את ה' אלקיו כאשר עם לבבו, הם נפרדו ממנו בשמחה ובאהבה, וחיזקו אותו להמשיך איתן בדרך קדשו, ובתשובה שלמה תמיד.

[מותר שיהיה בענין התשובה בימי השבועיים הנעלים]

-> <->

באחד מימי השישי ערב שבת קודש הגיע אלי אורח נכבד, יהודי יקר וחשוב שנתן זה עתה בגמל התעופה שבלו, לשם הגיע היישר משכנות 'בארא פארק' שבעיר ניו יורק הרחוקה, ותחילה לכל בא בדחיפות ותחיתו היישר לביתי.

לאחר שקיבלתי את פניו בשמחה ובחביבות ביקש לסגור את הדלת, ותיכף פרץ בבכי מר, דקות ארוכות מיד כן בבכינותי בהתרגשות גדולה, ומשנגע קמעא סיפר על בנו יקרו הבחור הצעיר שיחי, שהחל להתדרדר רחמנא ליצול, עזב את ספסלי הישיבה הקדושה ומצא לו חבורת מרעים בגים משחיתים, אשר מושכים אותו בחבל עבות אל פי שחת, ה' ישמרנו מהם ומהמתם.

האב המסכן, יהודי יקר ונכבד, היה שבור ורוצץ ממצבו של בנו. מה לא עשיתי עבורו? שאל בדמעות, הרי הוא קיבל כל ימי חייו את כל מה שביקש, הן רב פירותי למענו, והנה הוא בועט בכל הקדושים ותיקרי!

באותו שבו קרה מקרה קשה מאוד בשכונת מגוריו של האיש, בבארא פארק, נעלם שם בפתאומיות ילד יהודי נער בין בשנים קדוש וטהור, ונעלמו עקבותיו. הוא יצא בבוקר בדרכו אל החיידר כמדי יום ביומו, אך אל התלמוד תורה הוא לא הגיע, ומשנודע הדיבר והתפרסם בין אנשי שלומנו החרדים, נעשתה כל העיר כמרוקחה.

תיכף הוקפצו אל הוירה כוחות גדולים של אנשי משטרה ושל חבורת 'תשומרים', ולאחר כמה שעות של חיפושים שהעלו חרס, החלו אנשי ההצלה לבקש מתנדבים שייצאו לסייע בחיפושים הקדחתניים אחר הנער. חפ"ק מיוחד הוקם | הפשך בעמוד ד' <

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לעריכת ע"י הקוראים

כתיבה וחתימה טובה

הרבה קשים עברנו עם רישום בנינו לישיבה גדולה. בפרט שהרישום נעשה בתקופת הקורונה ולא היה ברור לא לישיבות הגדולות ולא לצוות של הישיבה הקטנה בה למד בני היכן ואין ייגשים למבחנים, מה גם שאני כאבא לא כל כך מבין איזה ישיבות מתאימים לבני, שהלוא חלפו יותר מעשרים שנה מאז סימנתי את הישיבה שלי ואני לא מעודכן בנושא.

מכאן לשם התברר שהישיבה סידרה לו ישיבה לא מתאימה בעליל, ובמקום לסדר ישיבה שבה יתעלה בני סידרו לו ישיבה לא טובה עבורו בתחושה שהעיקר להגיד הנה סידרנו לבני ישיבה...

את המידע הזה שמדובר בישיבה גרועה עבור בני קבלתי מחבר קרוב שהתעניין לאן הוא עולה שנה הבאה והודעוהו לשמוע, הוא על אתר הציע את הישיבה המתאימה ביותר עבור בני, והתחיל להפעיל פרוטקציות וקשרים לנסות לקבל לכל הפחות את הבן למבחן וראיון קבלה.

בסופו של דבר עלה בידי לסדר את הראיון ממש כמה ימים לפני פתיחת זמן אלול, אך מכיוון שהיה בין הזמנים והבחון גר בעיר אחת והמשיגה בעיר אחרת, תיאמנו את הראיון והמבחן ברצף לאותו יום.

בני הכין את עצמו כנדרש למבחן הגמרא, בניסיעה למבחן חזרתי איתו על הגמרא, אבל בני נתקע על תוספות אחד ארוך ורצה רק לחדד את התוספות הזה, הצעתי שנעבור על כל החומר, אבל הוא בשלו, מרוכז כל כולו באותן תוספות, במשך ארבעים וחמש דקות ליבנו את הסוגיות בתוך התוספות עד שהגענו למבחן. והנה ראו זה פלא, הבחון התמקד אך ורק באותן התוספות הלוח ושוב ואת המבחן הראשון צלח בהצלחה רבה.

עתה נסענו בהדריה לה' לראיון אצל המשגיח, נכנסנו לבית המשגיח עם לא מעט חששות שהלוא סוף כל סוף זה באמת מוזר שבחור טוב ורצה להתקבל ברגע אחרי האחרון והנה הפרוטקציה הופעלה לראיון, אך אם הבחור לא יתאים בשלימות לישיבה הוא פשוט לא יתקבל.

נכנסנו לראיון בלב רועד ופה מלא תפילה, הראיון אך החל ובנו התפרץ לטלון, הוא ניסה להוציא את בנו בצורה עדינה אך הילד סירב, תיכף זיהיתי כי מדובר בילד בעל צרכים מיוחדים וקראתי לבנו לשבת לידי, האבא שמח מאוד מהשפר המשותפת ותמה מה לי ולילדים המיוחדים? הסברתי לו שגדלתי איתם מחמת שהוריי פתחו ארגון מיוחד לילדים בעלי צרכים מיוחדים וכך שזה אך טבעי עבורי הקשר איתם בשונה מאחרים שמתוך אי הכרות פשוט נרתעים מלתקשר איתם...

התברר שהם עצמם נעזרו כמה שנים בארגון של הוריי והראיון החל ברגע ובשלוה.

משיצאנו מהמקום שלף בני הבחור שטר כסף שהשטיח לצדקה במידה ויתקבל לישיבה הוא ואמר: "אבא, ברגע שנכנס הבן שלו לחדר והתחלת לצחוק איתו הבנתי שמשמים יזמנו זאת כדי שגם אם יש ספק כבר לא יהיה לו ספק ויקבל אותי, הבנתי שאת הכסף הפסדתי, אני נותן לך את זה עכשיו כדי שלא יהיה לי ניסיון אחר כך..."

ברוך ה' הוא אכן התקבל ועושה חייל בלימוד.

בעל המעשה: רב.

הפענוח לדכות את הרבים בסיוור של השגחה פרטית

פוזנר לזלוח אל' ש' שמה סטראלס

בפסק: 15326517922

או: o.y.wines@gmail.com

אמירת הסליחות

לאחר עה"ש (שירע סי' מ"ז ומ"ב ומהל' שם ע"ש).

ב. בחורים שאינם מתעטפים בטלית גדול ומברכים בכל יום על הטלית קטן שלהם, יקדקדו בימי הסליחות מיד כשיאיר היום למשמש בטליתם ולברך (פחדו"ח סי' ט).

ג. סליחות ותחנונים צריך לאומנם בנחת ובמתן ובכוונה, ואסור להזכיר י"ג מדות שלא בכונה (ברייתא סק"ד).

ד. מה שנהגו קצת לומר ענו אבינו וכו' עשה למען שמך וכו' במהירות גדול, יש לבטל מנהגם (שם סק"ד).

ה. אומרים שלש פעמים וידוי בסליחות (שירע סי' תר"ג). וי"א דאין לומר הידידי רק פעם אחת, מפני שהכופל גראה ככלב ששב על קיאו (שם הכנות, וכו"כ במעשה רב להרא' את ד"ר).

ו. עיקר הידידי הוא מן 'אבל אנתו ואבותינו חטאנו' עד 'תעתענו', ואין לדבר בשעת הידידי, ומכל מקום פוסק לאמירת קדושה ומודים אפילו באמצע אשמנו (פס"א סי' תר"ו סק"א).

ז. אין לדבר בין הסליחות לפגילת אפים, כי נפילת אפים הוא גמר התיקון של התפילה וצריך להיות תיכף אחר התפילה, ומכל מקום אף אם עבר ודיבר צריך ליפול על פניו. ודוקא לדבר רשות אסור להפסיק, אבל מותר לענות איש"ר וכן אמן של שאר ברכות (אג"ל המגן שם סק"ד).

ח. כשיש חתן בבית הכנסת אין אומרים נפילת אפים שבסוף סדר הסליחות, אבל כשיש בעל ברית בבהכ"ג אומרים נפילת אפים, ודוקא כשהתחילו לומר סליחות קודם עלות השחר, אבל אם התחילו לאחר עלות השחר אין אומרים, וכן מקצרים אז הסליחות ומסיימים כי לה' אלוהינו הרחמים והסליחות (מ"ח סי' י"א ס"ד, והלכות שלמה סי' ט).

ט. כתב בספר חסידים ח"ל: ושמע החכם שהיה סביבו אומרים הקרובץ [הפיט] במשך [במתניות] והפסוקים היו מהמרים, אמר להם החכם: הפסוקים הם יסוד הקרובץ שמהם נתייסדו, כשם שאדם מנגנים את הקרובץ במשך, כך תעשו להפסוקים, שלא יהיו הפיטות עיקר ואשר ברוח"ק טפל וכו' עכ"ל, והעתיקו דבריו המג"א ומחצה"ש (ס' סי' ט), וכו' שם דלפי זה הוא הדין בפסוקים שקודם הסליחות גם כן יש לאמרם בנחת, דלא כמנהג העולם שממחרים באמירתם.

י. יש מקומות שנהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום, וי"א דגם ערביה שלפניו, וכתב המג"א דמטעם זה הוא קודם לאבל ולמוהל וליאצי"ט, והא"ר מפפק בזה עיי"ש (שירע שם סי' א' ומ"ב שם). ובערוה"ש (שם סי' ט) כתב דאצלינו אין המנהג כן, ובדרך כלל יזהרו מאד שלא לבא לידי מחלוקת בעניינים אלו, וכל אשר יראת אלוהים בקרבו יבטל דעתו, אף שגורא לו שעושים שלא כהוגן, כדי שלא לבא לידי מחלוקת, וע"פ הרוב השטן מרקד בעניינים כאלו כידוע, ולכן המשתדל א"ע למנוע מחלוקת שכרו גדול מאד.

א. נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מיום א' של השבוע שחל בו ראש השנה (שירע סי' תפ"א ס"א).

ב. מה שנהגים לקום באשמורת הוא ע"פ מה שאמרו במדרש שהקב"ה שט בלילה ב"ח עלמות, וב' שעות אחרונות הוא שט בעולם הזה, והרי הוא קרוב לנו בכל קראנו אליו באותו זמן (לשם שם).

ג. ועכשיו מתאחרין על הרוב עד התחלת עמוד השחר, ומכל מקום ביום ראשון משכימים יותר קצת, כדי שיוכלו לומר בסליחות הפזמון שאומרים בו 'בועתם בעוד ליל, וכן 'רצה עתירתם בעמדם בלילות' (פס"א שם ס"א).

ד. אם מתחילין קודם עלות השחר, אפילו כשאומרים הפזמון כבר הוא יום, מותר, כיון דעכ"פ יעקרו והעתידי בעוד לילה, משא"כ אם לא התחילו עד שהאיר היום גראה כשקר (פס"א שם סק"ד).

ה. אם נתאחר לומר הסליחות עד לאחר שהאיר היום, אע"פ לא יבטל מאמירת הסליחות, לפי שהימים אלו הם ימי רצון, ואף לאחר עמוד השחר הוא עת רצון (אג"ל המגן סק"ד).

ו. יש נוהגים לומר הסליחות בחצות הלילה, שמתאחר הוא כבר עת רצון, וכדאינתא בזה"ק לענין תיקון חצות, ויש סמך להנהיג לומר סליחות אחר חצות ונופלים על פניהם, דאחר חצות חוט של חסד נמשך, וזה אפשר לפרש מ"ש שהוא קרוב ליום, דכי היכי דאחר חצות היום מיקרי נטו צללי ערב, ה"א אחר חצות לילה מיקרי קרוב ליום (והנהיג דוד סי' קל"א ס"א).

ז. נהגו להחמיר שלא לומר שום פסוקים קודם ברכת התורה, אע"פ שהוא אומרים דרך תחנונים, ולכן גם בימי הסליחות יש לומר ברכת התורה קודם הסליחות (פס"א סי' מ"ב סק"ד).

ח. ברכת על נטילת ידיים יברך בביתו מיד בקומו משנתו, ולא יברך שוב אחר מיד בבית הכנסת, או שלא יברך בביתו ואחר הסליחות יעשה צרכיו או יטיל מים וישפשף, ואח"כ יברך על נטילת ידיים ואשר יצ' (פס"א סי' קל"א ס"א).

ט. כשגמר הסליחות והאיר היום, צריך ליטול ידיו שנית, ויערה עליהם גם כן שלוש פעמים כמו כל נטילת ידיים שחרית, אבל לא יברך על נטילת זו ברכת על נטילת ידיים (פס"א שם ס"א).

י. כשעוסק בתורה ובתפלה והגיע זמן ערש' יש מקום להקל שא"צ ליטול אז ידיו אם כבר נטל ידיו כשקם משנתו, ומכל מקום קודם התפילה צריך ליטול ידיו, וראוי להחמיר ליטול עכ"פ לפני הנץ החמה (והנהיג סי' ד' ס"א). וכמו כן מותר ללכת אז יותר לגעת בעינים ובמלבושים (מה"ח סי' ד' סק"ד, והל"ש פ"א סי' ט).

יא. שאר ברכות השחר יכול לברך אף קודם שיעלה עמוד השחר, חוץ מברכת נתון לשכוי בינה שיש לברך אותה לכתחילה

שטייט אויף צו סליחות

רצה עתירתם בעמדם בלילות

בימים עברו רווח היה בתפוצות ישראל מנהג יפה, מלא תום וזון יהודי, בעוד הליל גדול ושולט על העולם בשליטה ללא עוררין, והנה נראה בקצה העיר השמש המסור של הקהילה, יהודי של צורה, מלא בריאת שמים על גדותיו, זקנו משתפלת על שולי גלימתו ומשווה לו מראה של הוד והדר, נר בידו האחת, מפזרת צללים מרדדים לכל עבר, מוסיפה נופך למעמד הנשגב, בידו השנייה מקיש קלות על החלונות המוגפים, מבקש לעורר את אחיו בני ישראל לבוא אל בית הכנסת ולשפוף שיח לפני הקב"ה.

הן לא יום גליל עומד לפנינו, יום ראשון של סליחות היום, לב מלא ירעד, הנה מגיעים אנו לקראת ראש השנה ולרש אין כל, חייבים להתעורר מבעוד מועד, מפיו של השמש בוקעת נעימה מסורתית וכובשת, "ישראל עם קדושים, שטייט אויף צו סליחות", קומו נא והתעוררו נא והתכנסו לאמירת הסליחות, והולכת אותה נעימה ומנסרת בחללו של עולם, לא נותנת נוח לכל מי שלב יהודי פועמת בקרבו.

לא חולף אלא זמן מועט ומכל עבר נפתחים הדלתות לרווחה, בעדם נראים יוצאים אנשים נשים וטף למגדול ועד קטן, ארשת פניהם אומרת כובד ראש וחרדה לקראת יום הדין הקרב ובא, פני כולם מועדות לעבר בית הכנסת המואר באור יקרות, מקבל את פני הבאים אליו בריאת הרוממות לשפוף שיח ולהתחנן לפני הקב"ה שיחוס וירחם עליהם, בזעקה ובתחנונים עולה ומשתפכת קול ותחנונים של הקהל ובקעת שערי שמים.

"במוצאי מנוחה קידמנו תחילה. הן אזן ממרום יושב תהילה. לשמוע אל הרנה ואל התפלה... גנון נא גזעו בזעקתם בעוד ליל... רצה עתירתם בעמדם בלילות. שעה נא ברצון קקרב כליל ועולות. תראם נסיך עושה גדולות. לשמוע אל הרנה ואל התפלה".

שערי דמעה לא ננעלו

מעלת הבכי בימים האלו גדולה לאין ערוך, וכדכתב בספר 'פלא יועץ' (ערך בכיה): "עת לבכות - כגון בהיותו מתפלל לה' ושופך שיחה דורש סליחה בידידים ותחניות על החטאים ועל העונות ישפוך כמים לבו ותדרגה דמעותיו, ובפרט בימי חודש אלול האדירים ועשרת ימי תשובה אשר מלך במשפט עימדי ארץ, צריך שבבכי יבואו ובתחנונים, ומעלת הבכיה רבה מאד, שהרי אמרו, מיום שחורב בית המקדש שערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו".

כן גם כתב בספר 'יסוד ושוש העבודה' (שער י' פרק ה), וזה לשונו: "ומה טוב אם יכול להוריד דמעות בעת אמירת הסליחות, כי שערי דמעה לא ננעלו, ותביכין ון דמעות של אדם לפני הבורא יתברך שמו יותר מכל התפלות, נזכר בגמרא הקדושה, גם בזוהר הקדוש ובתקונים בהרבה מקומות".

ומבא שם מן הוזהר הקדוש (ח"ב י"ב): דברים נפלאים בגדול מעלת הבכי והדמעות, שהוא סגולה גדולה ונפלאה לעורר רחמים וחסדים ומעביר כל מיני גזרות רעות מעל ראשי עם בני ישראל, הוזהר הקדוש תמך את יתדותיו על הכתוב בפרשת שמות (שמות ב', ו), "ותפתח ותראוהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו". יתבאר כן: 'ותפתח' - הכוונה לשכינה הקדושה שפותחת להביט לארץ ולדרים עליה. 'ותראוהו את הילד' - היא רואה את הילד שעשועים, דהיינו כנסת ישראל. 'והנה נער בוכה' - הם בוכים בדמעות שליש אל הש"ת שיחוס וירחם עליהם. מיד - 'ותחמול עליו' - מתעוררים עליהם רחמים רבים ונשברים כל הגזרות הרעות שבעולם.

הרמב"ם הפכו את הדין לרחמים

בקרוב חסידים מקובל המעשה בהר"ק הר"ר ב' בונם מפרשיסחא שנסע לקבל את פני רבו הר"ק הח"ח' מלובלין ז"ע ולשהות בצל קדשו בימים הנוראים, ערב ראש השנה, עם בואו לובלינה, ונכנס אל רבו הק' לקבל הימנו ברכת שלום ולהיפקד בדבר ישועה ורחמים לקראת השנה החדשה המשמשת ובאה. הרבי מלובלין, שעניני צופיות היו למרוחק ומשוטטים על פני כל הארץ, גילה לתלמידיו סודות מכשונות של עולם, ואמר לו שהוא רואה כי נגזר עליו עניות גדולה ונוראה בשנה הבאה, ויפסיד את כל כספו ויארש ריקן מכל.

ואכן כן הו', כבר בתחילת השנה איבד את כל רכושו ולא נשאר בידו מאומה, בני ביתו שאלו ללחם ואין, לא נותרה לו כל ברירה אלא לנדוד למרחקים ולשלוח את ידו בכל עבודה שהיא, העיקר להביא מעט טרף לביתו, אולם יד' ה' היתה בו גם שם, אפילו פרוטות מעטות לא הצליח להשתכר.

באחד הלילות, לאחר יום נוסף שלא הצליח בכלום, נשבר ליבו בקרבו ופרץ בבכיה גדולה, הוא שפך את נפשו לפני הקב"ה שישקף במצבו השפל וירחם עליו, כך כבה בדמעות שליש ולא נתן פוגה לנפשו, למחרת היום החליט לשוב לביתו, בטוח היה שהישועה בוא תבוא אליו עד למעטו.

ישועה ה' אכן לא אחרה מלבו, זמן קצר לאחר ששב אל עירו הגיע אליו שליח שנשלח על ידי גבירה ידיעה, מאחר ומצוקתו הגיע אל אחוזה ומעוניינת לעזור לו, על כן היא מבקשת אותו שיבוא לעבוד באחד מאחוזותיה והיא תשלם את משכורתו נאמנה, אך משום מה התעקש הרבי ר' בונם שאינו מוכן רק אם הוא נעשה שותף, למרבה הפלא לא סירבה הגבירה ושלחה לומר לו שמהיום והילך הוא שותף מלא בעסקיה ויתחלק ברווחים ההגונים.

לאחר הישועה הגדולה השיב שוב הרבי ר' בונם את פעמיו לרבו הק' מלובלין לבשר לו על הישועה הפלאית, אז או גילה לו הרבי, כי בראש השנה נגזר עליו עניות קשה ומחפירה, אלא שבכוח הבכיות והדמעות ששפך באותו הלילה, הפך את הדין לרחמים ומעו יצא מתוק.

מן המעשה הזה אנו למדים על כוחה של תפילה בבכיות ותחנונים, כדאי לנו כבר עכשיו לשפוף דמעות כמים ולבקש רחמים ממי שרחמים שלו, שנזכה לשנה טובה ומבורכת וכל טוב סלה, מיהו כמנוי יודעים עד כמה צריכים לבקש, הלא רק בשנה האחרונה כמה רחמים היינו צריכים, החכם עיניו בראשו לבקוע כבר מעתה שערי רחמים, ונזכה כולנו יחד שתכלה שנה וקללתיה תחל שנה וברכותיה.

בישיבה.

אכן נראה דאפשר לישב קושייתו, ומשום דבגמ' מגילה כא' ילפינן דינא דקריאה"ת בעי עמידה ממה שאמר הקב"ה למשה, ועתה פה עמוד עמדי ואדברה אליך את כל המצוה" דמינה ילפינן דכשם שהקב"ה לימד את משה רבינו את התורה בעמידה ה"ה כל המלמד תורה ילמד בעמידה, נמצא דאין מצות עמידה בקריאת התורה משום תכסיסא דחפצא דקריה"ת, אלא אך ורק משום דין תלמוד תורה דאית בה דכשמלמדים תורה נצרך בעמידה דוקא, וא"כ ברור דלא שייך לחייב את המלך כשקורא בהקהל שיקרא בעמידה, משום דאין כאן מצות תלמוד תורה, ואולי זכינן בס"ד לבאר את מש"כ המג"א דיש לחלק כאמור בין קריה"ת בצבור לבין קריה"ת בהקהל וכמו שבארנו.

* * *

יז. נ.ב. ולולא דמסתפינא היה אולי מקום לומר דמצות הקהל לא רק בדיעבד יצא המלך שקורא בישיבה אלא אף לכתחילה אין בה אפי' שום הדור לקרות דוקא בעמידה, ואין צ"ל דרק בדיעבד משום כבודו של המלך התירו בישיבה. וצ"ע בזה.

* * *

יח. ואחרי שכתבנו ספק זה דאפשר דמלך קורא אף לכתחילה בישיבה מצאנו בס"ד דמבין קפלי דברי הבאר שבע אפשר להלום דברים אלו דכתב בסוטה מא' א' ד"ה וקורא יושב. לאחר שדן איך התירו למלך לישב בעת קריאת פרשת הקהל בנגוד לקריאת התורה שהיא בעמידה לאחר מו"מ מסקנת דבריו היא כדלהלן:

....ושמא יש לומר, דלא אמרינן שאסור לקרות בתורה בצבור מיושב, אלא דוקא להוציא אחרים על ידי חובתן של מצות קריאה, משא"כ בפרשת המלך שלא היה קורא להוציא אחרים ידי חובתן, רק לזרזם ולחזקם במצות, והלכך לא היה נמי למלך אדם עומד אצלו המחזן עליו, כדין מי שקורא בתורה להוציא אחרים ידי חובתן כדאיתא בתוספתא (מגילה פ"ג הי"ג) חזן העומד לקרות אחד עומד ומחזן עליו... ע"כ.

יב. ולהגדרה זו של החינוך ביסוד מצות הקהל ניתן להלום זאת גם בדברי הרמב"ם – יעויין בלשונו – פ' ג' מהלכות חגיגה הלכה א': מצות עשה להקהיל כל ישראל אנשים נשים וטף בכל מוצאי שמיטה... ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת.... ע"כ. וכן בהלכה ו' שם ... ומי שאינו יכול לשמוע מכיון לבו לקריאה זו שלא קבעה הכתוב אלא לחזק דת האמת ויראה עצמו כאלו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי האל – ל. ע"כ.

* * *

יג. ומעתה נחא שפיר דהרמב"ם לשיטתו במאי דפליג על התוס' וס"ל כפי שאסברא לן הלח"מ בדעתיה, דאף כאשר אינו יכול לשמוע מחמת רחוק מקום ג"כ יצא ידי חובת הקהל, משום דהעיקר הוא חזק דת האמת, וזה ישנו גם במעמד ההקהל כשמכוון לבו לקריאה.

יד. ואף במאי דס"ל להרמב"ם דהלועזים שאין מכירים לשון קודש גם חייבים בהקהל (ודלא כמוש"כ כדבר פשוט הטו"א דפטורים מהקהל) והיינו משום דלדעת הרמב"ם עיקר מעמד הקהל והקריאה אינם בכדי שילמדו תורה, אלא כדי דע"י זה יהיה, חזק ידיהן בדת האמת."

טו. וכן יהיה מיושב מאי דמשמע באבן עזרא (הובא באות א') וס"ל דאף גר תושב שייך בהקהל וכפי שכתב, וגרך אולי יתיהד". – ולא עסקינן במצוה זו בצווי מיוחד לגר צדק כמוש"כ בפסיקתא – ולכאורה הוא פליאה איך ייתכן דתצווה התורה גר תושב ללמוד תורה והרי גוי אסור לו ללמוד תורה, אך לדעת הרמב"ם והחינוך י"ל דהוי קדוש ה' גדול אם יראה הגר תושב את המעמד הנפלא הזה.

טז. ומעתה גם מיושבת קושיית המג"א על הב"ח, (הובאה באות ז') איך ייתכן דאם קרא בתורה אינו יוצא ידי חובה כשיושב אפי' בדיעבד, דא"כ איך מתירין למלך לקרא

הרי שעיקר דין קריאת התורה מהלכות תלמוד תורה נגעו בה.

אך קריאת התורה בהקהל אינה משום לתא דתלמוד תורה, דהא אמרינן בהקהל דמצותה היא, הקהל את האנשים והנשים וטף", והרי נשים פטורות מת"ת, וא"כ ע"כ דאין זה מתכסיסא דמצות ת"ת כמו קריאת התורה בשבת ובשני וחמשי.

ומה הוא יסוד דין קריאה"ת בהקהל? כבר אסברא לן החינוך מצוה תריב' וז"ל:

שנצטוינו שיקהל עם ישראל כולו אנשים ונשים וטף במוצאי שנת השמיטה בחג הסוכות ביום שני בחג, ולקרוא קצת מספר משנה תורה באזניהם שהוא אלה

הדברים, ועל זה נאמר, הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגו'". וזאת היא מצות הקהל הנזכרת בתלמוד....

ולהלן בחנוך כתב שם: משרשי המצוה, לפי שכל עיקרן של עם ישראל היא התורה, ובה יפרדו מכל אומה ולשון להיות זוכין לחיי עד תענוג נצחי שאין למעלה הימנו בנבראים.

על כן להיות כל עיקרן בה, ראוי שיקהלו הכל יחד בזמן אחד מן הזמנים לשמוע דבריה ולהיות הקול יוצא בתוך כל העם אנשים ונשים וטף לאמר מה הקיבוץ הרב הזה שנתקבצנו יחד כולנו, ותהיה התשובה לשמוע דברי התורה שהיא כל עיקרנו והודנו ותפארתנו, ויבואו מתוך כך לספר בגודל שבחה והוד ערכה ויכניסו הכל בלבם חשקה, ועם החשק בה ילמדו לדעת את השם ויזכו לטובה וישמח ה' במעשיו, וכענין שכתוב בפירוש בזאת המצוה ולמען ילמדו ויראו את ה'..עכ"ל.

יא. הרי לן דדעת החנוך ברור מללו דחלוק ביסוד הדברים דין הקהל מדין קריאה"ת, דכאמור קריה"ת הוי כחלק מתלמוד תורה, אבל הקהל יסוד דין הקריאה ולתא דידה לאו מתכסיסא דתלמוד תורה חייבה התורה הקריאה בה, אלא כפי שכתב החנוך בכדי להשמיע דהתורה"ק היא כל הודנו ותפארתנו ולאחיבה על כלל ישראל דיכנס בלבם חשקה ותעצומותיה של תורה וכפי שנאמר במקרא, ... למען ילמדו ויראו את ה'.

ח. ועל יסוד דינו של הב"ח דבקריאת התורה לא יצא אפי' בדיעבד כשקרא בישיבה - הקשה המג"א סי' קמא' ס"ק א' ממה דאמרינן בסוטה מא' ב' דהמלך כשקורא את התורה בהקהל קורא כשהוא יושב וכן הוא בספרי וברמב"ם

פ' ג' מהל' חגיגה הלכה ג', ואי נימא כדעת הב"ח דבקריאת התורה אפי' בדיעבד לא יצא כשהוא מיושב, איך ייתכן דהתירו למלך לקרא בישיבה?! דזה ברור למג"א דאם איתא דאפי' בדיעבד לא יצא בישיבה לא היו מתירין למלך לישב אף משום כבודו של מלך. ... ובסיום דבריו כתב ויש לחלק. ולא התבאר לן לאיזה חלוק כוונתו של המג"א.

* * *

ט. ואשר יראה לומר בזה דיש לדון בתרי גווני בגדר הדין דבעי לקרות בתורה מעומד דאף בדיעבד לא יצא:

א. דהוא מחמת תכסיסא דכבוד התורה צריכים לקרות מעומד.

ב. דלא הוה מחמת כבוד התורה, אלא דינא הוי דכל מי שמלמד תורה צריך לעמוד כשמלמד התורה.

ונראה כצד הב' דכיון דאמר ליה הקב"ה למשה „ואתה פה עמוד עמדי“, דמינה ילפינן כפי שכתב הב"ח דהקב"ה עומד בשעה שמלמד תורה לעם ישראל ואמר למשה רבינו שגם יעמוד אתו כביכול, דהקב"ה כי מי שמלמד תורה צריך לעמוד בשעה שמלמד התורה.

י. ומעתה נימא דחלוקים הם ביסוד דינם דין מצות קריאת התורה מדין מצות קריאת המלך בהקהל.

דיסוד דין קריאת התורה היא מדין תלמוד תורה, וכדאיתא להדיא ברמב"ם פ' יב' מהל' תפילה הלכה א' וז"ל:

משה רבינו תקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה ברכים בשבת ובשני וחמשי בשחרית, - כדי שלא ישהו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, עכ"ל.

ו. ואשר יראה לומר בזה דהנה מצינו בגמ' בחגיגה ג' א' ..אמר רבי תנחום חרש באזנו אחת פטור מן הראיה, שנאמר באזניהם. והאי באזניהם מבעי ליה באזניהם דכולהו ישראל, ההוא מנגד כל ישראל נפקא. - אי מנגד כל ישראל הוה אמינא אף על גב דלא שמעי. ע"כ. ובתוס' שם ד"ה אף על גב דלא שמעי - מחמת שהן רחוקים אבל אם היו חרשין ממעטינן מבאזניהם. ע"כ.

הרי לנו להדיא דדעת התוס' דאם לא שמעו הקריאה בהקהל - ולא מחמת דהוה חרשין דעל זה אית לן קראי אחריני לפטור, - דהוה פסול הגוף, אלא אף אם מה שלא שמעו, - הוה מחמת חסרון בפועל, - דהוה בריחוק מקום, ג"כ לא יצאו ידי חובת הקהל.

איברא דברמב"ם המובא לעיל כתב: ...ומי שאינו יכול לשמוע, - מכוון לבו לקריאה זו.. ע"כ.

ובלח"מ שם כתב ג' פירושים בהסבר דברי הרמב"ם „מי שאינו יכול לשמוע“, ובפירושו השלישי כתב: אפילו שהוא שומע יפה מקרוב - „עתה הוא במקום רחוק ובמקום שאינו יכול לשמוע“.

הרי לן דאליבא דהלח"מ פליג הרמב"ם על התוס' והוא ס"ל דאף אם אינו יכול לשמוע מחמת רחוק מקום עליו לכוון לבו ויצא. וצ"ב במאי פליגי הרמב"ם ותוס'.

* * *

ז. איתא בטווא"ח סי' תרצ' סעי' א': הקורא המגילה עומד או יושב יצא, משמע בדיעבד, אבל לכתחלה לא יקרא יושב, ובירושלמי קאמר דאפילו לכתחלה... ע"כ.

ובב"י שם כתב בשם הר"ן דיצא (דמשמע בדיעבד) לאו דוקא, אלא אפילו לכתחילה נמי. ע"כ.

וכתב עלה בב"ח דבכל מה דיצא בדיעבד כשקרא המגילה מיושב הוא רק במקרא מגילה אבל בקריאת התורה הקורא צריך לקרות דוקא מעומד, ולא יצא מיושב אפילו בדיעבד, וילפינן לה מדכתיב „ואתה פה עמוד עמדי“. ואם קרא בתורה מיושב צריך לחזור ולקרות מעומד.

משא נרחום

מתורתו של מורנו הרב הגאון רבי נחום שיינין שליט"א

לע"נ הרבנית הצדקנית טובה גיטל בת הרה"צ ר' הלל כהן זצ"ל, שמסרה נפשה על תורת בעלה יבלחט"א

ביסודות חלוקי הדינים שבין קריאת המלך בהקהל לקריאת התורה בציבור

"בבא כל ישראל לראות... תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו... ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת" (פ' לא' פסוקים יא' יב')

א. תניא בפסיקתא (פרשת וילך נג' א'), וגרך אשר בשעריך, – אלו גרי צדק... ע"כ.
אך באבן עזרא איתא: „וגרך” – אולי יתייחד ... ע"כ.

משמע מדבריו דאף בגר תושב שייך הקהל.

ב. וצריכים אנו לרב להבין דעת האבן עזרא דשייך הקהל גם על גר תושב.

* * *

ג. וברמב"ם בפ' ג' מהל' חגיגה הלכה ה' ו' דעסיק שם בדיני הקהל כתב וז"ל:

הקריאה והברכות בלשון הקודש, אע"פ שיש שם לוועזות וגרים שאינן מכירין חייבין להכין לבם ולהקשיב אזנם לשמוע באימה ויראה וגילה ברעדה כיום שניתנה בו בסיני, אפילו חכמים גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע בכוונה גדולה יתרה, ומי שאינו יכול לשמוע, – מכוין לבו לקריאה זו שלא קבעה הכתוב אלא לחזק דת האמת, ויראה עצמו כאילו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי האל... עכ"ל.

וצ"ב דברי הרמב"ם בתרתי:

א. מאי האי שכתב דאם אינו יכול לשמוע מכוין לבו לקריאה זו דהא קי"ל דכוונה מהני תמיד בברכות ובק"ש ובמגילה רק ששומע ומאי שנא כאן דאף בלי שמיעה יוצא ידי חובת המצוה??

ב. ולא איתברר לן אי דעתיה דהגרים הם גרי צדק כדעת הפסיקתא, או אולי ס"ל כדעת האבן עזרא דהוי גר תושב.

* * *

ד. אך עכ"פ זה ברור דלדעתו הקריאה היא בלשון הקודש, ואף מי שאינו מבין בלשון הקודש גם הוא חייב להיות בהקהל.

ה. אך אמנם בטורי אבן חגיגה (ג' א') כתב בד"ה לענין ראיה, וז"ל: ... תמה על עצמך מי שהוא לועז ואינו מבין בלשון הקודש הא וודאי דפטור מהקהל, – דהקהל אינו נאמר אלא בלשון הקודש – כדתנן ריש פ"ז דסוטה (לב' א') – והאי אינו ב,,ילמדו" ע"י ביאה זו אפי' לעצמו, ואפילו ב,,ישמעו" נמי ליתא, דישמעו לשון הבנה הוא כמו ולא ידעו כי שומע יוסף.

וכן אמר גוי אשר לא תשמע לשונו שהוא לשון הבנה... ע"כ.

וצ"ב איך יפרנס הרמב"ם ומה דעתו לגבי סברת הטו"א דחרש ומי שאינו מבין בלשון קודש פטור מהקהל!?

* * *

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

CHOOSE A DVAR TORAH TO SPONSOR
CONTACT US WITH A PARSHA AND OPTIONAL MESSAGE

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)

*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

ותלמדם חוקי חיים - פרק כ"א סדר ועקביות - המתכון להצלחה (א)

בימינו - הדבר נראה משונה קצת, וכי מתמיד כמו רבי חיים קניבסקי "יבזבז את הזמן" כדי ללכת להעיר חברותא? אבל ההיפך הוא הנכון: רבינו ידע את הסוד. הקביעות, והזמן העקבי, שיום את כל המאמצים. מוטב לו לטרוח ללכת עד לבית החברותא, כדי שהקביעות תימשך במועדה בלי איחורים וחסירותים.

רבינו עם הגאון רבי בצלאל פכטהלט שליט"א

לא תהיה חולה!
הגאון רבי גדליהו הוניהסברג שליט"א, הנכד שזוכה לשהות חלק גדול משעות היום לצד רבנו שליט"א הקדיש פרק שלם (בספרו 'החובות' פרק ד' 'זהירותו של רבינו שלא לבטל קביעות') לנושא זה.

בין השאר הוא מביא עובדה מאלפת, אותה שמע מרבנו עצמו: היה אחד שלמד עימי (=רבינו הגר"ח) כמה חודשים בקביעות יום יום, כשהתחלנו ללמוד הזהרתי אותו שלא יבטל את הקביעות, בהתחלה הוא אמר שאינו יודע אם יוכל לעמוד בזה מפני שבכל חורף הוא רגיש לקור ומצטנן בקלות,

'אמרתי לו כי אם תקפיד לבוא כל יום ללמוד לא תהיה חולה' - ציין רבינו, וסיים: ואכן תקופה הוא הקפיד מאוד אבל יום אחד הוא לא בא ללמוד כי לא רצה להפסיד איזה מאורע, ולמחרת נעשה חולה והפסיד את הלימוד להרבה זמן.

ורבינו עצמו הראה מקור להנהגתו שלא לבטל שום קביעות, מדברי חז"ל קבעת עתים לתורה, 'קבעת' הוא מלשון קביעות, שלא לשנות לעולם! ראה שם עוד עובדא מופלא בשם חתן רבינו הגאון רבי שרגא שטינמן שליט"א ראש מוסדות אורחות תורה, ע"ש עוד.

רבינו מעיין בספר 'החובות' של הגאון רבי גדליהו הוניהסברג שליט"א

בהקשר לזה נוסף, כי דווקא באותם שעות בהם היה עייף, ראו הכל כי רוח הקודש גלויה מדברת מתוך גרונו. בידינו יותר מעדות אחת, על כך שלא פעם היה נראה אומר משפטים ותשובות כאילו 'חסרי פשר', אך דווקא אז, הכל נוכחו לראות כי אין מילה יוצאת מפיו לבטלה. בנושא זה נרחיב א"ה בזמן אחר.

[הוספת חתן רבינו, מרן הגר"ש שטינמן: פעם רעייתי ע"ה - בת רבינו ראתה אחרי קבלת קהל בערב שהוא מותש מאוד, היא שאלה אותו על כך, וענה לה, חושבים שאני משיב תשובות קצרות בלי מחשבה ('שולף מהשרוול') אבל לא יודעים שאני חושב היטב לפני כל תשובה וברכה שאני עונה!!!]

תמונה נדירה מאוד (חורף תשס"ט), של רבינו יושב בתשישות ועייפות, ב 'הול' שבכניסה לביתו, ומקבל את הקהל אחרי השעה עשר בערב. לידו נכדו רבי אריה קניבסקי

הסוד: קביעות בעקביות
רבינו היה מקפיד מאוד על סדרי זמני הלימוד שיהיו קבועים בלי איחורים, במשך השנים היו לו חברותות שונות, עם כולם הייתה לו דרישה אחת: שיגיעו בזמן ולא יאחרו.

הדייקנות והשעה הקבועה - הייתה אצלו המכריע הגדול בהמשך הלימוד עם החברותא... מי שלא עמד בתנאי הזה - אחת דתו למצוא את עצמו מפסיד את הלימוד בחברותא עם שר התורה...

אחד מהחברותות בתקופות ההם - היה בחור צעיר, שהתקשה להגיע ללימוד בזמן ואמר כי אין מי שיעיר אותו, כתגובה הציע לו רבינו שיבוא לישן בביתו וכך יקל עליו להשכים ללימוד המשותף, ואכן כך היה, במשך תקופה ארוכה הוא ישן בבית רבינו וזכה להתעורר על ידו מידי בוקר...

נציין עוד עדות, אותה שמענו מהגאון רבי בצלאל פכטהלט שליט"א, שזכה ללמוד עם רבינו במשך תקופה, שרבינו ראה שקשה לו להשכים קום ולבוא בזמן ללימוד, הוא אמר לו אני יעזור לך לקום, והיה הולך כל בוקר לביתו השכם בבוקר, כדי להעיר אותו לבוא ללמוד לזמן הקבוע.

יש סדר למקרא

בטבעו רבינו איש נקי ומסודר מאוד, אינו סובל בלבול ובלגן. בחדרו ובשולחן הלימוד שלו לא ניתן למצוא חפצים 'סתם' שלא שייכים לנושא בו הוא עוסק כעת, כל מה שלא קשור לענין - לא נמצא. כמו כן, בכל ענין שהוא מתחיל הוא מקפיד לגמור אותו ורק אז לעבור לנושא הבא.

מובן, כי אם צריך השולחן מתמלא בספרים וחפצים הנצרכים, כי כשצריך - הסדר שהשולחן יהיה עמוס... אבל בשגרת החיים כל דבר דבור על אופנו. סדר זה, אינו משום 'היגיינה' או שהוא 'אסטניס' וכדומה, אלא הוא כלי נצרך לעבודת ה' בתורה ובתפילה, מי שאינו מסודר מתבלבל ומבלבל בקלות. בהנהגה זו השתמש רבינו גם בחינוך הילדים, אך בל נקדים את המאוחר.

השולחן נקי מכל חפץ מיותר.

רבינו כותב חידושי תורה

10 בערב, קריאת שמע שעל המיטה

'מידי לילה בשעה עשר (בשעון חורף כמובן) היה אבא קורא קריאת שמע שעל המיטה ועולה על יצועו ובשעה שתיים וחצי לפנות בוקר כבר שב לחדר הספרים (=הסלון מכונה חדר הספרים) מתארת בתו בספרה בית אימי (עמוד 315).

על השעה הקבועה הוא הקפיד ושמר מכל שמרם, את כל הענינים הוא סידר קודם לכן, כדי להיות פנוי ומוכן לישון בזמן, וממילא לקום בזמן. שינה מעבר לשעה הקבועה היתה דבר די נדיר אצלו.

מעניין להוסיף, כי לפני כעשרים וחמש שנה כשהתרבו האנשים הצובאים על דלתותיו, והיה מן ההכרח לקבוע זמן קבוע לאנשים, ביקש רבינו לקבוע את שעת הקבלת קהל לשעות הערב - לילה אחרי שגומר את כל סדרי הלימוד. הוא קבע איפה את הזמן לשעה 10, אחרי גמר הלימוד, שהאנשים יבואו על חשבון השניה ולא על חשבון הלימוד.

באותם תקופות, הוא היה יורד מעליית הגג בביתו - שם שהה רוב היום, אל דירתו הרגילה, מתיישב על הכסא בהול שבפתח הבית, ומקבל את מאות האיש שהמתינו לפתחו, לא פעם היה נרדם מעייפות, אך היה מתעקש להשלים את החסד היומי לאנשים.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

✉ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 077-2092005 ☎ 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

גיליון מס' 397 פרשת נצבים וילך
תש"פ שנה שמינית

השבת האחרונה של השנה מוקדשת
לרפואת כל החולים בנגיף המתפשט
לרפ"ש בתושח"י שיחלימו במהרה
ולהבדיל בין חיים לחיים
לע"נ כל הנספים שנספו ל"ע

דברי שי"ח

ממזן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיח"י

ימים אלו הם ימים של חשבון נפש, כל אחד ואחד לעצמו על כל מה שעבר בשנה האחרונה, גם אנחנו אם נסתכל לאחור א"א לתאר ולשער את הצמא הגדול ההולך וגובר מדי שבוע איך שרבים מבקשים עוד ועוד ללמוד מתורתו של רבינו שליט"א, וב"ה זוכים אנו לסיים את השנה עם סיפוק גדול של סייעתא דשמיא בהוצאת הגליון מדי שבוע בשבוע והפצתו בבתי הכנסת ובהיכלי התורה כאן בארץ ישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם.

זו גם ההזדמנות להודות לכל אותם שותפים בהפצת דברי התורה ע"י הדפסת הגליון והפצתו במקום מגוריהם ובפרט לגרים מעבר לים אשר מדפיסים מדי שבוע את הגליון ומזכים את הרבים, וכן אלו שנדבה ליבם להיות שותפים בהוצאות לזיכוי הרבים במשך השנה.

כידוע בשנים עברו בליל ראש השנה אלפים אלפים נוהרים מכל קצוות העיר בני ברק לזכות לקבל את ברכת רבינו לברכת השנים לשנה טובה וא"ה נקוה שגם בשנה זו נזכה לעבור ולהתברך, אבל רבים הם הגרים הערים רחוקות ברחבי הארץ שהיו רוצים לבוא ולהתברך ואינם יכולים מחמת המרחק ובפרט אחינו היקרים אשר מעבר לים שגרים שם וליבם כאן. ובזאת אנו באים להיות לכם לשליחים עבורכם ולהגיש בפני רבינו את שמכם לברכה ולישועה לקראת השנה החדשה.

כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 50 ₪, יזכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א וכן יועבר שמו למזן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.

בימים אלו יצינו בכלל ישראל את הסתלקותו של מרן בעל המשנה ברורה והחפץ חיים ונשאל רבינו: מה יש לומר לתורמים על ענין החזקת התורה?

ואמר רבינו: **שהחפץ חיים (שמירת הלשון שג"פ) כתב שהללו המחזיקים תורה לעתיד לבוא הם יידעו ללמוד, שהרי כתוב שיישבו במחיצת תלמידי החכמים - "בצל החכמה בצל הכסף" ואם לא יידעו ללמוד איזה שכן יש להם בכך, זה עונש, על כורחך שיידעו ללמוד. רבנו אמר זאת בשמחה גדולה רבה כמי ששמח בשבילם - כמה טוב יהיה להם שיידעו ללמוד!**

ואשרי הזוכה להיות שותף
בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א
ניתן לפנות למס': 053-3145900
בברכה מרובה ובברכת שנה טובה
תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה
יצחק גולדשטון

פנינים על הפרשה

ראית עובדי עברה גורמת שיעבור עברה חלילה

"ותראו את שקוציהם ואת גלוליהם" (כ"ט ט"ז)

לכאורה, למה משה היה צריך להאריך בלשונו, ולא אמר מיד: 'פן יש בכם איש או אשה וכו' אשר לבבו פונה לעבד עבודה זרה'.

ויש לומר, שהלא לכאורה בני ישראל יתרעמו על משה מדוע הוא חושד אותם בחטא חמור כל כך, שיעבדו עבודה זרה, ולכן הקדים משה ואמר: 'ותראו את שקוציהם', שראיתם עובדי עבודה זרה, וזה עלול לגרום שגם בכם יש מי שעובד, כי מובא בתוספתא (שבועות פ"ג ה"ד): 'הרואה עובדי עבירה מתחייב לראות, הרואה עושי מצוה זכה לראות', כלומר, דגבי עובדי עבירה, עצם מה שארע והוא ראה את העבירה, זה עצמו כבר לא טוב, ואילו גבי עושי מצוה עצם מה שראם זכות היא לו.

על פי דברי התוספתא, רגיל רבנו להסביר את מה שאנו מתוודים ביום כפור: על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון. וידועה השאלה, הרי באונס אינו אשם, ועל מה מתודה.

ומפרש רבנו, שיתכן שכיון שפעם אחת עבר ברצון, אחרי זה כבר הגיע לידי אונס וכדברי התוספתא הנ"ל, שמי שרואה עובדי עבירה, נתחייב לראות. והענין הוא, שכיון שחטא ברצון הוא נענש ובא לידי אונס, והוא אשם בכך.

לפרשת וילך

מצות כתיבת ספר תורה

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" (לא, יט)

הנה התורה נקראת כאן שירה, וכן לקמן פסוק כ"ב: "ויכתוב משה את השירה" הזאת וגו', אבל בפסוק כ"ד כתיב: "ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה הזאת" וגו', ואילו בסוף הפרשה (פסוק ל') חזר וכתב: "וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת". וצריך טעם. והפליא רבנו לחדש בזה, וכדלהלן:

יש מצוה לכל אחד לכתוב ספר תורה (סנהדרין כ"א ב', מן הפסוק ועתה כתבו לכם וגו'), ונראה שעיקר המצוה הוא לכתוב את השירה, היינו שירת דהאזינו, אבל כיון שאסור לכתוב רק חלקים מן התורה, מוכרחים לכתוב את כל התורה כדי לכתוב את השירה. וכך משמע ברמב"ם (ריש פ"ז מס"ת). אבל בודאי מתי שהיה מותר לכתוב מגילות מגילות (דהיינו כל זמן שמשה לא חתם את התורה, גיטין ס' א'), אז המצוה היתה לכתוב רק את השירה. מעתה הכל מובן היטב:

בתחילה נקט: 'ועתה כתבו לכם את השירה' - קורא לזה שירה, כי המצוה היא לכתוב רק את השירה, ועדיין אין חיוב לכתוב את כל התורה. וכן בהמשך: 'ויכתב משה את השירה הזאת ביום ההוא וילמדה את בני ישראל'. אבל 'ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה' - כשגמר לכתוב, דאז חל דין שאסור לכתוב מגילות מגילות, ועל כן כתבו את כל התורה, ממילא אין זה שירה אלא זה כל 'דברי התורה', וכמו שמצוה את יהושע (פסוק כ"ו) 'לקח את ספר התורה הזה' וגו'.

ולכן גם דוקא בסוף הפרשה כתוב: 'וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס' - כי רק אחרי שספר התורה כבר כתוב בשלמות, מותר לקרא באזניהם את דברי השירה, כי הוא כבר כשר.

מעולם אין רבנו נושא דברים ברבים או בפני צבור, מלבד בשלש הזדמנויות: בשמחות הברית שערך לבניו שליט"א, ובשמחה של מצוה כשזכה לסיים מצות כתיבת ספר תורה, וביום היארצית של אביו הסטייפלר ורבנו החזון איש. ובשמחת הכנסת ספר תורה דיבר אז את הדברים הנ"ל, והוסיף מספר דברים.

והזכיר כי השאגת אריה (סימן ל"ד) נסתפק אם החיוב הוא לכתוב את השירה, ומכיון שאי אפשר, כותבים את כל התורה, אבל באמת המצוה מתקיימת בכתיבת השירה בלבד, או שמכיון שאי אפשר לכתוב פרשיות פרשיות, החיוב מהתורה הוא לכתוב כל התורה, ויהיה נפקא מינה במי שכתב ספר תורה שלם ונתבלה כולו מלבד השירה, האם יצטרך לכתוב שוב או שלא (ורבנו הדפיס הדברים בהקדמה לספרו על מסכת ספר תורה). (שבענו מסובך)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

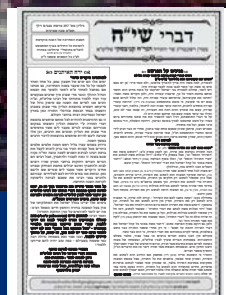
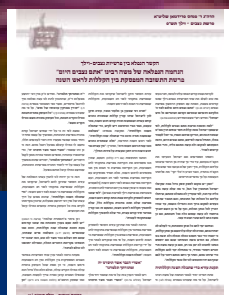
כ"ג אלול תש"פ • 12 ספטמבר 2020 • מאנסי: הדלקת נרות - 6:53 • מוציש"ק - 8:22 (72 דקות) • Vo. 2 | Issue 50 | No. 99 • בסייד

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת **נצבים-וילך**

דברי שי"ח • משא נחום • טיב הקהילה • שבילי פנחס

דברי תורה
עברית